...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

...(8117) | 1956 оной сентябриин 6, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ 3828 центнер таряа тушааба

Лафетнэ жаткын, сенокосилкын машинистнууд, комбайнернууд! Үдэр бүриингөө даалгабарииие үлүүлэн дүүргэжэ, таряа хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие гээгдэлһээнь гаргая!

Үдэртөө 20 гектар хаданабди

Би Ехэ-Кударын МТС-тэ 1945 онһоо трактористаар хүдэлнэб. Таряа хадалгые эхилхын урда тээ станциин директор намайе харюусалгатай ажалда— лафетнэ жаткын машинистаар томилоо һэн.

Мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи комплексно бригадада Талын бууса гэжэ нютагта хүдэлжэ байнабди. Үдэртөө 18—20 гектар хүрэтэр таряа хаданабди. Тиигэжэ августын 28 болотор 250 гектар шэниисэ хадабабди. Хоёр—гурбан үдэр үнгэрһэнэй һүүлээр хадаһан валыемнай «С-4» маркын комбайнаар дүршэл ехэтэй комбайнер Бадмажап Эрдынеев суглуулжа сохино.

Үдэр бүри ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэбди. Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Хандалгада харюу болгон, мүнөө намарай сезондо лафетнэ жаткаар 600 гектар хуряахаб. Тиихэдэ үдэр бүри 20—25 гектарһаа бага бэшые халаха гэжэ уялга абанхайб. Абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ гарганаб.

Б. ДОРЖИЗАПОВ, Ехэ-Кударын МТС-эй лафетнэ жаткын машинист.

Политическэ гэгээрэлэй кабинет

...КПСС-эй Центральна Комитедэй шиидхэбэриин ёһоор пар...н райкомуудай, горкомуу...й, предприятинуудай партко...дай библиотекэнүүд полити...скэ гэгээрэлэй кабинедүүд ...хэдэ КПСС-эй Улан-Удын ...комой библиотекэ — поли...ческэ гэгээрэлэй Байшан бол...доһон байна.

...Пропаганда болон агита...ые ажабайдалһаа таһаран...р ябуулдаг ушарые усадха...гэһэн партиин XX съездын ...барнис партийна организа...нуудай бэелүүлжэ байһан ...нөө үедэ политическэ гэгэ...эй кабинедүүдэй үүргэ ни...д ехэ болоо. Политическэ ...эрэлэй кабинедүүд комму...тнуудай болон партийнабэ...эдэбхитэдэй политическэ ...эмээ дээшэлүүлхэ шухала ...арынь болохо зэргэтэй.

...КПСС-эй райкомуудай, гор...муудай, партийна эхин орга...зацинуудай олон библиоте...үүд мүноо хүрэтэр комму...стнуудай политическэ һурал...ые эмхидхэлгэдэ һулаар ха...ададаг байгаа, эриһэн но...дыень коммунистнуудта ...ад лэ, хаа яа лекци, консуль...и эмхидхээд лэ байдаг һэн. ...Политическэ гэгээрэлэй ка...недүүд хадаа марксизм-ле...измые шудалжа байһан ...мунистнуудта туһаламжа ...р үзүүлхэ, партиин гадаа...н ба дотоодын политикые ...үргэлжэ тайлбарилха, пар... правительствын шиидхэбэ...нүүдые, экономическа эрдэ...э дэлгэрүүлэн тайлбарилха, ...мышленностьда, хүдөө ажа...а болон ажахын бусад ...баринуудта туйлагдаһан ...үү дүршэлые дэлгэрүүлхэ ...ар болохо зэргэтэй.

...Политическэ гэгээрэлэй ка...недүүд мүнөө үедэ партийна ...алсалай шэнэ жэлдэ бэлэд...э байна. Зарим партийна ...лиотекэнүүд урда жэлнүүд... коммунистнуудай һурал... эмхидхэлгэдэ эдэбхитэй... хабаадалсадаг байгаа. ...ртийна һуралсалай үнгэрһэн ...дэ Кяхтын, Хориин, Сэлэн..., Түнхэнэй айкомуудай пар...на библиотекэнүүдтэ КПСС-...үүхэ ба теориин асуудал...даар, политэкономиин ба ...рхой экономикын шухала ...удалнуудаар, парти, прави...льствын шиидхэбэринүүдээр ...и, элидхэл уншагдадаг, се...нарнууд болон теоретическэ ...ференцинүүд үнгэргэгдэдэг ...гаа.

...Партийна гэгээрэлэй каби...нүүд болбол политическэ бо...и ажахын шухала асуудал...даар лекци ба элидхэл эм...лжэ байха, бэеэ даагаад ...литическэ эрдэмээ дээшэ...лдэг коммунистнуудта кон...льтаци үгэхэ, семинарнуудые ...ргэжэ байха уялгатай. ...ммунистнуудай политическэ ...он экономическа эрдэмээ ...шэлүүлхэдэнь ехэ туһа хүргэдэг теоретическэ конференцинүүдые үнгэргэжэ байха шухала.

Аймагайнгаа, городойнгоо, колхоз болон предприятиингаа ажабайдал, ажал-ябуулга тухай тодо һайн тоо баримтануудые һайса мэдэхэ байхадаал пропагандистнууд, агитаторнууд өөрынгөө хүдэлмэри эмхитэй һайнаар ябуулжа шададаг, һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Суртал нэбтэрүүлхэ хүдэлмэриин дүй дүршэл саг саг соогоо андалдан абалсажа байхадаал пропагандистнууд, агитаторнууд хүдэлмэреэ һайжаруулжа шададаг. Тиимэһээ партийна гэгээрэлэй кабинедүүд пропагандистнуудта, агитаторнуудта бүхы талын туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Тэдэнэр промышленностиин, хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэл тухай нютагай материалнуудые суглуулаад, пропагандист, агитаторнуудта хөөрэлдөөндөө хэрэглэхыень һайшаан дурадхаха зэргэтэй. Энэ талаар КПСС-эй Улан-Удын горкомой партийна гэгээрэлэй Байшан зарим тэды дүршэлтэй болонхой. Эндэ тусгаар табигдаһан самбар дээрэ предприяти, район бүхэнэй, бүхы городой арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтэ тухай, гэр байрын, культурно-ажаһуудалай барилгын ябаса тухай, арадай гэгээрэл ба элүүрые сахилга тухай, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүдэлмэри тухай тоо мэдээнүүд һара бүхэндэ бэшэгдэжэ байдаг. Пропагандист болон агитаторнууд тэдэ тоо баримтануудые хөөрэлдөө, лекци хэхэдээ хэрэглэдэг.

Политическэ гэгээрэлэй кабинедүүд пропагандистнуудта, агитаторнуудта, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ заабари зүбшөөл үгэжэ байха, эрхим пропагандистнуудай, агитаторнуудай, лекторнүүдэй, элидхэлшэдэй һайн дүршэлые ниитэлхэ ба дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри эмхидхэхэ зэргэтэй.

Политическэ гэгээрэлэй кабинедүүд справочно-библиографическа хүдэлмэри эмхидхэхэ, бэеэ даагаад марксистско-ленинскэ теори шудалагшадта хэрэгтэй болохо номуудые һайшаан дурадхаха, тэдээндэ шухала хэрэгтэй болохо газетэ, журналда хэблэгдэһэн статьянуудые, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые оложо үгэхэ, шэнэ һонин номуудые тунхаглан дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Политическэ гэгээрэлэй кабинедүүдэй үмэнэ ехэ ба харюусалгатай зорилго табигданхай. Тэдэнэр хүдэлмэридөө эдэбхи үүсхэлтэйгээр, оролдосотойгоор, творческоор хандабал, энэ харюусалгатай даалгабаряа дүүргэжэ шадаха байна. Партийна комитедүүд политическэ гэгээрэлэй кабинедүүдтэ хүдэлмэрилхын тулада теоретическэ бэлэдхэлтэй, дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые табиха ёһотой.

Хэды болотор иимээр ажаллаха юм?

Суулгын МТС-эй харьяата колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгэ, силос даралга тон нобшо удаанаар ябуулагдажа байна. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үбһэндөө орооһоор һара хахад болобо. Теэд энэ хугасаа соо гэхэ гү, али июлиин 16-һаа сентябриин 4 болотор 544 гектар сабшалангайнгаа 396 гектарынь сабшаад, 1767 центнер үбһэ абаа. Сабшалга, һурилэлгын хоорондо зуугаад гектарай забһар гаранхай. Үшөө 150 гектарайнгаа үбһэ сабшажа үрдеэгүй байтарнь таряаниинь эдеэшэжэ, хуряаха сагынь болохонь. Бүхы малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө 12000 центнер үбһэ абаха түсэбтэй юм. Иимэ нобшоор хүдэлһэн зандаа байгаа һаа, энэ түсэбөө үбэл болоторшье дүүргэжэ шадахагүйнь гээшэ. Тэрэшэлэн силос даралгашье урагшаа ябанагүй. 1620 тонно силос дараха түсэбтэй аад, оройдоо 394 тонно дараа гэхэ гү, али сентябриин 4 болотор түсэбөө миин 24,3 процент дүүргээ. Тиихэдэ оройдоо 40 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээд, энэ хүдэлмэри үни хада зогсоогдошонхой.

Нёдондонойнгоо алдуу дутууе дабтахагүйн тула, тэжээл багаар бэлэдхэжэ, ерэхэ үбэл, хабартаа малаа турааха, үхүүлхэгүйн тула энэ артелиинхид хамаг арга шадалаараа оролдожо, гарта һабартаараа орожо, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө эрхэ бэшэ дүүргэхэ уялгатай. Нёдондо оройдоо 2100 центнер үбһэ бэлэдхэһэнһээ боложо, үбэл, хабартаа үхэр, хонёо олоор турааһанаа, үхүүлһэнээ эндэхид хай мартаадхёогүй аабза гэжэ һанахаар юм. Тэжээл худалдажа абахын, тэрэниие шэрэжэ асархын түлөө али тухай ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдаа гээшэб! Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд һөөл һанаа амарханшаг лэ янзаар хөөрэлдэжэ һууна. Колхозой түрүүлэгшэ Афанасий Прокопьевич Алексеев юрэдөөл бүришье һаа һанаа амархан лэ янзын һуури түхеэрэнхэй гээшэ аа гү.

— Мүнөө жэлдэ тэжээлшье абтаха даа. Таряагааршье муу һаа, малдаа тэжээлтэй байхабди,—гэжэ нүхэр Алексеев хашалгүйхэнөөр дуугаржа һууна. Тиигээд хургаяа даража тоолоно:—Мүнөө жэлдэ 3 мянга гаран центнер үбһэн абтаха. Үшөө 448 га зелёнкотойбди. Тэрэнэйнгээ гектар бүриһөө адагай захань 10 центнер ургаса абаа һаа, 4 мянга гаран центнер зелёнкотой болохо бшуубди. Тиигээд үшөө солоомошье ехээр абтахань гээшэ. Ногоо холисотой һайхан солоомо. Силосшье дарагдана аабза...

Нүхэр Алексеев ехэл бэлэхэнээр, хамаг юумынтээ хуу өөрөө бүтэшэхээ байһан шэнгеэр, һанаа амараар хэлэнэ. Теэд мүнөө намартаа хэгдэхэ ажалайнь гурбанайшье нэгэ хубинь хэгдээгүй байхадань саг орой боложо, саһанай орохо үе тиимэшье холо бэшэ болоо. Одоошье колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа амаршагаар хөөрэлдэжэ һууха саг бэшэл байна гэжэ тобшолол хэхээр.

Үбһэ хуряалга дээрэ МТС-эй машинанууд тон муугаар, бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Тракторна сенокосилкануудай машинистнууд эртээнһээ һургагдаагүй байһан дээрэһээ тэдээндэ дайралдаһан лэ хүнүүд һуулгагдана. Энээнһээ боложо, сенокосилкануудай эбдэржэ, удаанаар һаатаха ушар үзэгдэнэ.

Гадна, Суулгын МТС үбһэ хуряалгые комплексноор механизацилхын түлөө оролдолго гаргаагүй. Зүтөөр лэ колхозтой баталһан договор соонь тракторна нагшуургаар 500 гектарта вала татаха, 500 гектарай үбһэ сомоохо гэжэ ехэл гоёор бэшээтэй байдаг юм ха. Теэд энэнь дүүргэгдэхэгүйл янзатай болоод байна.

— Договор соо жэл бүри иигэжэ бэшэгдээд лэ, дүүргэгдэнгүй, саарһан дээрээ хосордог юм даа. Мүнөөшье колхозой центртэ ПВТ-1 гэжэ нэгэ тракторна нагшуурга «выставкэдэ» байна даа. МТС-эй хашаа соо хараа һаатнай хүхэ манхан огторгой өөдэ хүзүүгээ һунааһан тохорюунууд шэнги юумэнүүд байха. Тэдэтнай үбһэ сомодог машинанууд гээшэ. Нёдондо манай колхоздо нэгэн ерэһэн аад, ганса тэбэри үбһэ хаяад лэ болёо һэн, —гэжэ таряанажалай бригадын бригадир Содном Чимитович Хандажапов хөөрэнэ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз һү багаар һаана, гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шэмэтэ тэжээлэй, илангаяа кукурузын силосэй ехэ удхашанартай байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Теэд энэ колхоздо силос даралга муугаар ябуулагдажа байнхай. Колхозой центрын дэргэдэхи цементэлһэн траншейдэ силос дарахадаа хэдэн үдэр соо хушангүй байлгана.

— Энэшни хамаагүй юм. Гутаадхихагүй байха аабза,—гэжэ колхозой агроном Марфа Андреевна Александрова юрэдөө жэгтэйгээр хөөрэнэ. Теэд заабариин ёһоор силосые үдэр соонь даража дүүргээд, хушаха ёһотой бэшэ аал?

Ниитынгээ малда тэжээл ехээр бэлдэхын түлөө энэ колхозой олонхи гэшүүд оролдосотойгоор ажаллана. Илангаяа һаалишад, хонишод һайнаар хүдэлнэ. 12 һаалишадһаа тусгаар үбһэнэй бригада эмхидхэгдэнхэй. Эдэ һаалишад үглөөгүүр 5—6 часта үнеэдээ һаажархёод, 9 часта сабшалан дээрэ ерэжэ, хүнэй 30 соото хүрэтэр сабшаад, үдэшын 7-до үнеэдээ һаажа эхилхэеэ бусана. Үнгэрэгшэ хабартаа тэжээлээр дутажа тулиһан хадаа тэдэнэр мүнөө үбһэ ехээр абахын түлөө бүхы шадалаараа оролдоно. Коммунистка, КПСС-эй айкомой гэшүүн, түрүү һаалишан Дулзыт Доржиева, һаалишад Рыгжидма Эрдынеева, Пылжидма Балданова, Намжалма Нимаева, Намжилма Жалсанова, Сындэмэ Гыденова, Дулмажап Ринчинова болон бусад эсэхые мэдэнгүй ажаллажа байна.

Теэд үнэн сэхээр оролдон ажалладаг колхознигуудай хажуугаар үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэггүй гү, али ажал хүдэлмэриһөө хулжадаг колхознигууд бии. Тэдэнэй тоодо Д-С. Дамбиев, В. Саможапов болон бусадые нэрлэхэдэ болохо.

Ажалай амжалта имагтал политическэ хүдэлмэриин һайнаар ябуулагдаһанай, социалистическэ мүрысөөнэй бодотоор эмхидхэгдэһэнэй ашаар туйлагдадаг бшуу. Гэхэтэй хамта, тус колхоздо эдэ хүдэлмэринүүд үндэр дээдэ хэмжээндэ ябуулагдана гэхын аргагүй. 8 агитатор бии гэжэ нэрэтэй аад, хөөрэлдөө үнгэргэһэниинь тоотойхон юм. Мүрысөөнэй дүн саг сагтаа сотсологдоногүй. Ханын газетэ саг соогоо гаргагданагүй.

Колхоздоо ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэнь залуу парторг Хандажаповта партиин айкомой Суулгын МТС-эй зоныи инструкторска группа, айкомой секретарь нүхэр Б. Цыренов мууса туһална. Нүхэр Цыренов ажахын кампанинуудые ниитэ-политическэ хүдэлмэритэй зэргэ, тэрээнтэй тааралдуулан ябуулха гү, али политическэ хүдэлмэреэр дамжуулан, ажахын хүдэлмэридэ түлхисэ үгэхэ, хурдадхаха ёһотой байгаа гэжэ һанахаар.

Гадна, ажахын хүдэлмэринүүд тухай МТС-эй ба харьяата колхозуудайнь үдэр бүри бүридхэдэг тоо мэдээн ехэ бусайданхай байдаг. Зарим мэдээн соонь сабшагдаһан гү, али тармагдаһан үбһэниинь урда үдэрэйхидөө орходоо зуугаад гектараар доошоо гү, али дээшээ болошоһон байдаг байна. Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо силос дараха түсэбынь гурбан ондоо (1100——1250—1620 тонно) аад, алинииншье зүб хэбэртэйгээр хэлсэнэ.

Суулгын МТС-эй харьяата колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри тон ехэ гээгдэлдэ ороод байна. Энээн тухай тоо мэдээн эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Мүнөө, сентябриин 4 болотор оройдоо 3920 га үбһэн сабшагдаа, силос даралга миин 24,3 процент дүүргэгдээ. Үбһэнэй валовой суглуулбари оройдоо 13296 центнер. Иимэ бэрхэшээлтэй сошордолтой байдалай тохёолдоод байхада, хамаг болохо хэмжээ абажа, гарта һабартаараа орожо, үшөө сабшагдаагүй хэбтэһэн ехэнүүд сабшалангаа дууһыень сабшажа абаха, элбэгээр ургаһан элдэб буртаг ногоогоор силос шадаал һаа ехээр даража абаха гээшэ мүнөөдэрэй эгээн шухала хэрэг болоод байна. Суулгынхид хамаг хүсэеэ эмхидхэн элсүүлбэл, гээгдэлһээ гаража шадаха, малдаа хүрэхэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаха аабза гэжэ найдагдаха байна.

Б. Мунгонов, манай тусхай корреспондент.

Дутагдалнуудаа дары усадхаха

Баргажанай аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэл таряа хуряалгаяа эмхигүйгөөр эхилээ. Нүхэр Максимовай даадаг бригадада хүдэлмэриин түсэб августын 17 болотор табигдаагүй байшоо. Августын 23 хүрэтэр оройдоо 50 гектар хара таряан хуряагдаа. Түрүүшын үдэр комбайнер Копоровой «Сталинец-4» комбайн урда мөөрэйнгөө эбдэрһэн ушарһаа нэгэ сүүдхэ һаатаа. Нүхэр Зверевэй даадаг самоходно комбайн мүн лэ иимэ ушарһаа августын 21-нэй үдэр хүдэлөөгүй.

Таряа сэбэрлэдэг 3 веялкын нэгэнииншье ябанагүй. Августын 22-ой үдэр зернопульт заһагдаагүй дээрэһээ һаатажа байгаа. Мүнөө 500 центнер орооһон сэбэрлэгдээгүй байһаар.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон МТС-эй механизаторнууд эдэ дутагдалнуудые дары усадхажа, таряа хуряалтаяа эршэмтэйгээр ябуулха зэргэтэй.

М. Гроссман.

Графигаа дүүргэнэ

Бичурын аймагай Молотовой, Ждановай, XIX партсъездын нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудта таряанай баян ургаса гаранхай. Жэшээнь, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой Һубаряан гэжэ газарта га бүриһөө 17—18 центнер шэниисэ хуряагдана.

Орооһо таряанай баян ургасые саг соонь һайн шанартайгаар хуряажа, гүрэндэ таряа тушаалгаар августын түсэбые аймагай олохон колхозууд дүүргэә.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Г. Ф. Рузанов) сентябриин 5-да 3828 центнер тушааба. Түрүүлэгшэ Г. Ф. Рузановай мэдүүлһэнэй ёһоор, гүрэндэ түсэбһөө гадуур 500 центнер таряа энэ колхоз тушааха юм. Энэ үүсхэлынь ехэ һайшаалтай. Мүн XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь П. С. Афанасьев) августда 630 центнер тушааха аад, 1200 центнер тушааба. Ждановай, Логовскиин нэрэмжэтэ болон «Защита мира» колхозууд августынгаа графигые горьтойгоор үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Мүнөө аймагай колхозууд гүрэндэ 14090 центнер таряа тушаажа, түсэбөө 19,1 процент дүүргэбэ.

(Манай корр.).

Шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлдэнэбди

Мүнөө жэлдэ шэмэтэ тэжээл малдаа элбэг хүрэхөөр бэлэдхэхэ зорилго урдаа табяабди. Манай эндэ силос даралга һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Энэ хүдэлмэридэ мүнөө 50 гаран хүн, 7 автомашина хүдэлнэ. Силоснэ культура хадаха нэгэ комбайн, хоёр силосорезкэ һаадгүйгөөр, бүтээсэтэйгээр ашаглагдажа байна.

Энээнэй ашаар колхозой нэгэдэхи, хоёрдохи комплексно бригаданuудта 70—70 тонно үбһэ ногоо һүүлшын табан хоногто силос болгогдон дарагдаба. Тиихэдэ гурбадахи бригадада энэ үе соо 80 тонно силос дарагдаа.

Силос даралга дээрэ Цырендулма Буянтуева, жолоошо Бадмажапов, һуратшанар Роза Дамбаева, Настя Воропаева ба бусад эрхим һайнаар ажаллана. Мүн тэрэшэлэн силоснэ комбайнай комбайнер Иван Иванович Запарин үдэрэйнгөө нормые ходоодо 130—150 процент дүүргэнэ.

Н. Чагдуров,
Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадын бригадир.

Казахстанай 102 совхоз таряа хуряалгые дүүргэбэ

...МА-АТА. (ТАСС). Казахстанай ...совхозууд 1953 онойхидо орхо... гү, али шэнэ газар ашаг...лхын урда тээ хуряадаг... орходоо 8 дахин ехэ талмайн ...хуряажа байна. Орооһо та... валовой продукци 12-һоо ...ехэ болоо. Совхозууд 1960 ...жэ партиин XX съездын Ди...үүдээр тогтоогдоһон даал... орходоо 102 миллион пүүд ...үлүү ехээр байгша ондо ху... юм. Совхозууд орооһо таряа ...алгын 58 хүрэтэр процентыень, таряа тушаалгын — 62 хүрэтэр процентыень эзэлхэ байна.

Совхозуудай коллективүүд сибириинхидтэй мүрысэн, 10 миллион гектарһаа 7 миллион үлүүтэй гектарайнь таряа хуряагаад байна. 102 совхоз... таряа хадалгые амжалтатайгаар дүүргээ. Алма-Атинска областиин Илийскэ шэнэ совхоз гүрэндэ 3 миллион пүүд таряа тушаагаа. Мүн энэ областиин Рославльска, Джамбулска областиин Подгорнын совхоз 2—2 миллионһоо дээшэ пүүд таряа тушаагаа.

ЛАФЕТНЭ ЖАТКААР

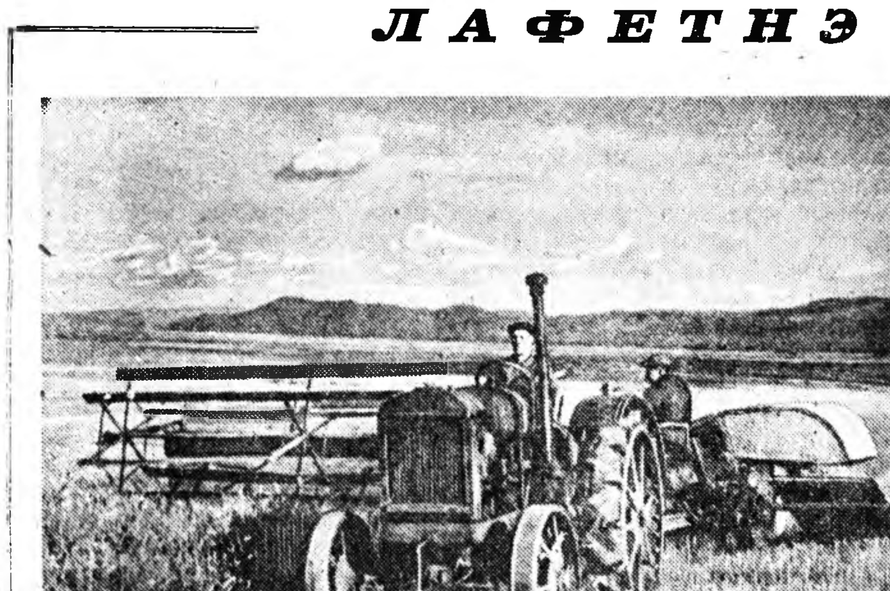

Республикын колхозуудта бороо хуратайшье үдэр амяарлан хуряалга ябуулагдажа байна. Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой лафетнэ жаткын машинист Шоймпол Банзаргашеев, тракторист Георгий Газышев гэгшэд таряа хадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ш. Банзаргашеевай агрегат хүдэлжэ ябана.

Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоздо хүдэлмэрилдэг лафетнэ жаткын машинист Тимофей Петров, мүн тракторист Ион Петров амяарлан хуряалга дээрэ үдэрэйнгөө даалгабариие 110—120 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тимофей Петровой агрегат, трактористнь Ион Петров.

И. Денисовэй, Т. Гармаевай фотонууд.

Советскэ Союз дотор

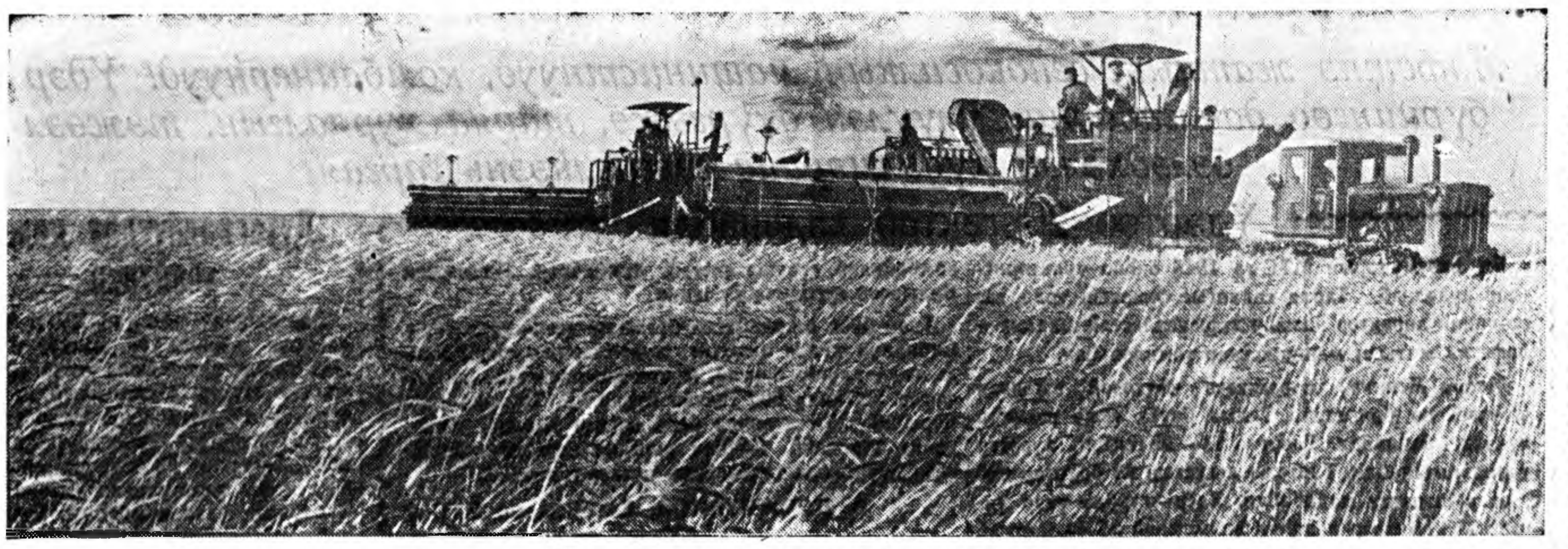

Казахска ССР. Баруун-Казахстанай областиин Джамбейтинскэ районой «Правда» газетын нэрэмжэтэ шэнэ газарай совхоз мүнөө жэлдэ 30959 гектар дээрэ шэниисын, просой, ячмениин ба кукурузын баян ургаса ургуулаа. Совхозой хүдэлмэрилэгшэд гүрэндөө түсэбэй ёһоор 1 миллион пүүдэй оронда 1,5 миллион пүүд таряа тушааха уялга абаад, хуряалгын хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү комбайнер Я. И. Крумм гэгшын агрегат шэниисэ хуряажа ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Эстонско ССР. Эстони дотороо эгээн томо Таллинска элеваторай түрүүшын ээлжээн баригдажа дүүрэбэ. Энэ элеватор таряа сэбэрлэдэг хүсэ ехэтэй шэнэ агрегадуудаар хангагданхай. Час соо 8 тонно таряа хатаадаг сушилка, сүүдхэдээ 85 тонно таряа татадаг тээрмэ эндэ бии.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Таллинска элеватор харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Ленинградска область. Сестрорецкадэ сэсэгүүдэй, үрэ жэмэстэ ургамалай ба овощиин гурбадахи районно, заншалта выставкэ нээгдэбэ. Эндэ олон тоото элдэбын экспонадууд табигданхай. Восковой нэрэмжэтэ Сестрорецкэ инструментальна заводой теплицэнүүд дотор ВСХВ-дэ хабаадагша садовод И. Л. Заливскиин ургуулһан виноград бүгэдын анхарал хандуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Л. Заливский өөрынгөө ургуулһан «Мускат» сортын виноград выставкэдэ орогшодто харуулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Российска Федерациин колхозууд болон совхозууд миллиард пүүд таряа гүрэндэ тушаагаа

2200 миллион пүүд таряа тушааха гэһэн уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байһан Российска Федерациин колхозууд болон совхозууд энэ оной сентябриин 1-дэ миллиард пүүд таряа гүрэндэ тушааһан ба худалдаһан байба.

Ставропольско хизаарай, Ростовско областиин, Дагестанска АССР-эй, Чувашска АССР-эй колхозууд болон совхозууд таряа тушааха гүрэнэйнгөө түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур тушаажа байна.

102 миллион пүүд таряа тушааһан Чкаловска областиин, 70 миллион пүүд таряа тушааһан Саратовска областиин колхозууд болон совхозууд абаһан уялтаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Түрүү дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй, наукын түйлалтануудтай колхознигуудые болон механизаторнуудые танилсуулхын тула хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн манай аймагта үе үе болодог. Жэлэй эхилһэнһээ хойшо хэдэн зүблөөн һайнаар бэлэдхэгдэжэ үнгэрэгдөө. Һаяхан хонишодой зүблөөн болоод, зуун эхэ хониндоо 121 хурьга абажа түлжүүлһэн нүхэр Цыбиковэй («Улаан Шулуута» колхоз) хөөрөөе сугларагшад ехэтэ һонирхон шагнаа. Хонин бүриһөө 4,5 килограмм ноohо абаһан «Искра» колхозой түрүү хонишон Киреев дүршэл тухайгаа, мүн лэ тэдээндэ хөөрэжэ үгөө. Тэрэшэлэн колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, парторганизациин секретарьнуудай семинар болоходонь түрүү колхознигууд, механизаторнуудые урижа, арга метод тухайдань тэдээндэ хөөрүүлэгдэнэ.

Аймагай колхозуудта, МТС-үүдтэ һара бүридэ «Малшанай үдэр», «Механизаторай үдэр» үнгэрэгдэдэг. Хонхолойн МТС-эй харьяата колхозуудай малшад Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо һаяхан сугларжа, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаа. Тэрэнэй һүүлээр «Победа» колхозой залуу һаалишан Р. Иванова хайшан гээд үнеэдһээ ехэ һү һаадаг болоһон тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ. Иимэ жэшээнүүдые олоор харуулжа болохо байна.

Партиин айком хүдөө ажахын продуктын өөрынь үнэ сэнгые химдаруулха талаар аймагай колхозуудта абтажа байһан хэмжээнүүдые дэмжэһэн, тус асуудалые пленум дээрээ табижа хэлсэһэн байна. Тэрэ сагһаа хойшо хоёр һара үнгэрөө. Энэ болзор соо МТС-үүд, колхозуудта алба-захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдэй тоо хороогдоо, ажалай түлбэри гуримшуулагдажа байнхай. Тэрэнэй ашаар аймагай колхозууд жэлэй эхилхэһээ хойшо нёдондонэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, 900 мянга шахуу түхэриг мүнгэ зөөри алмаха аргатай болоо. Ажалта үдэртэ хубааха мүнгэниинь 1 миллион 700 мянган түхэригөөр дээшэлжэ, ажалта үдэрэй гаргаша нёдондо жэлэйхиһээ 130 мянган түхэригөөр хороо. Гансахан Суулгын МТС-эй харьяата колхозуудай алба-захиргаанай аппарат 135 хүнөөр хороогдожо, 27200 ажалта үдэр алмагдаа. Хонхолойн МТС-эй тракторна бригадануудтахи хамһабариин 143 хүдэлмэришэд. ондоо ажалда ороо. Энэнь колхозуудта 14600 ажалта үдэр, МТС-тэ 36500 түхэриг алмаха арга олгобо.

МТС-үүд болон колхозуудай партийна организацинууд түрүү колхозуудта, фермэнүүд, бригадануудта экскурси эмхидхэдэг болоо. Колхозуудай түрүүлэгшэнэр, МТС-үүдэй директорнүүд, партийна организацинуудай секретарьнар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд «Коммунизм» колхоздо экскурсяар ерэжэ, тэндэхи гахайн фермынхидэй ажалтай танилсаһан байгаа. Һүүлдэнь колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Я. Е. Ерофеев «Гахай үсхэлгэ — малажалай олзо ехэтэй һалбари мүн» гэһэн асуудалаар лекци уншаа. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо экскурси эмхидхэгдээд, тэндэхи үйлэдбэриие, малай байрын барилгые хаража үзэбэ.

Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай партийна организацинууд түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тушаа һайшаалтай үүсхэл гаргаһан байна. Эдэ колхозуудта түрүүшүүлэй дүй дүршэл һайса шудалагдажа, ханын һониндо тодорхойгоор бэшэгдэдэг болоо. Жэшээнь, «Коммунизм» колхоздо һаяхан гараһан газетэ һонирхолтой байна. Тэндэнь колхозой түрүү һаалишан Е. М. Федоровагай ажал хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнэ. Нүхэр Федорова нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һаагаа.

Энэ хүдэлмэридэнь хүдөөгэй библиотекэнүүд ехэ туһа хүргэнэ. Шэнэ Заганай библиотекые даагша нүхэр Брун «Манай колхозой түрүүшүүл» гэһэн тусхай стенд эмхидхээ. Тэндэнь түрүүшүүлэй фото-зураг, тэдэнэй хүдэлмэриин дүнгүүд, дүй дүршэл тухай тобшоор бэшэгдэнхэй.

Иигэжэ аймагай колхозуудта түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ түрүүшын хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Энэ шухала хүдэлмэреэ бүри үргэн далайсатайгаар ябуулхын тула партийна организацинууд оролдолго гаргахань лабтай.

Г. Щепин, КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Индонезиин Республикын Президент Сукарнын СС... дотор ябажа байһан туха...

СВЕРДЛОВСК, сентябриин 4. (ТАСС). Индонезиин Республикын президент г-н Сукарно ба тэрэниие үдэшэжэ ябалсаһан хүнүүд мүнөө үглөөгүүр Свердловскһоо Ташкент ошохоёо мордобо.

Хүндэтэй айлшанаа үдэшэхын тула ажалшадай депутадуудай Свердловско городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо П. Г. Панов, ажалшадай депутадуудай Свердловско областной Соведэй түйсэдкомой түрүүлэгшэ К. К. Николаев, КПСС-эй областной комитедэй нэгэдэхи секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй городской комитедэй секретарь Г. А. Козлов, мүн ажалшадай бусад олон түлөөлэгшэд ерээ.

П. Г. Панов городойнгоо ажалшадай үмэнэһөө президент Сукарнодо Свердловск ерэһэнэйнь түлөө ехэ баясхалан хүргэбэ.

Президент Сукарно микрофоноор иигэжэ хэлээ:

— Свердловск город бидэниие мартагдашагүйгөөр һонирхуулаа. Дүй дүршэлөөр, шадабари мэргэжэлээр бүри баян боложо, Танай городһоо мордохомнай. Юуб гэхэдэ, шэнэ общество хайшан гээд тогтоожо байхыетнай, ороноо хүгжөөн мандуулха хэрэгтэ али зэргээр хабаадажа байһыетнай харабабди. Эндэ хүнүүдэй хоорондын шэнэ харилсаае харабабди. Энэ ушарые бидэнэр хэзээдэшье мартахагүйбди. Гэхэтэй хамта, президент Сукарно түгэсхэл дотороо иигэжэ хэлэбэ:

— Золтой жаргалтай байгыт даа. Таанарһаа холо газарта б... һаамнай, сэдьхэл зүрхэнэй... бидэндэ дүтэхэн байнат.

Эдэ үгэнүүдыень нэрье... ташалгаар угтаба.

ТАШКЕНТ, сентябри... (ТАСС). Индонезиин Рес... Президент Сукарно ба т... үдэшэжэ ябалсаһан хүнү... дэр Узбекистанай столица...

Индонезиин, Советскэ С... Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй т... шэмэглэгдэһэн Ташкентск... дром дээрэ хүндэтэ айлша... хаяа городой хэдэн мянга... шад суглараа. Узбекистан... мунистическэ партиин Це... Комитедэй нэгэдэхи секре... Мухитдинов, Узбекскэ ССР... ховно Соведэй Түрүүлэгшэ... кимов, СССР-эй ба Узбек... эй Верховно Соведүүдэй... дууд, республикын мин... журналистнууд президенты...

Айлшадай хүндэлэлдэ ху... руул жагсаагдажа, Индоне... ветскэ Союзай болон Узбек... эй түрэнэй гимннүүд дуула...

Узбекскэ ССР-эй Верхов... дэй Түрүүлэгшэ А. Х. Хаки... шадта хандажа, амаршал... хэлээ.

Индонезиин Республикы... дент Сукарно харюугай үг...

Хүндэтэ айлшад аэр... мордожо, тусхай байрада... Тэдэнэй бүхы замдань Узбе... столицын хэдэн мянган... баяртайгаар уттан амарша...

Бүхы хонидоо үбэл хурьгалуулнабди

Манай колхоз гурбадахи жэлээ бүхы хонидоо үбэлэй һаранuудта хурьгалуулдаг болоод байна. Хонидоо декабрь, январь, февраль һарануудта хурьгалуулдаг болоһонһоо хойшо нилээд һайн үрэ дүн түйлагдаа. Нэн түрүүн хонидой һубайрха ушар усадхагдаба.

Нёдондо жэл эхэ хонидоо гол түлэб август, сентябрь һарануудта искусственнаар үрэжүүлжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьган абтаһан байна. Колхозоймнай фермэдэ бүхыдөө 6400 толгой хонин бии. Манай түрүү хонишон Гомбо-Цырен Соктоев 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абажа түлжүүлээ. Энэ жэлдэ Москва хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерэһэн Гавриил Михайлович Сафонов мүн лэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга абаһан байха юм.

Мүнөө фермэдэмнай 2200 толгой эхэ хонид бии. Тэдэнээ августын 15-һаа эхилжэ искусственна аргаар үрэжүүлжэ байнабди. Һүүлшын мэдээгээр 1600 хонин үрэжүүлэгдээд байна. Энэ хүдэлмэри үглөө мүнөө дүүргэгдэхэ болоо.

Хонидые үрэжүүлгэ дээрэ гурбан жэлэй туршада техник үрэжүүлэгшээр Бадма-Гарба Цыдыпов ажаллана. Энэ нүхэр ажал хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг, пункт соонь хододоо сэбэр байдаг.

Хонидоо үбэл хурьгалуулдаг болоһонһоо хойшо хурьгадай гарзалха ушар усадхагдаа. Тиихэдэ ноohон ехээр абтадаг болонхой. Хэрбээ нёдондо хонин бүриһөө 2,2 ки... ноohон абтаһан байгаа һа... жэл 2,5 килограмм абтажа, ... 120 процент дүүргэһэн б... Тиихэдэ хоёрдохи фермэд... бүриһөө дунда зэргээр 3 ки... ноohон абтаа. 15 жэлдэ хони... мэ дээрэ ажалладаг Цыбик... ва 340 хониной тус бүри... килограмм ноohо хайшалаа...

Гадна, үбэл эртэ гараһан... дай ноohон хайшалагдаһан б... Мүн 500 толгой эрьенүүд х... хайшалагдаха байна.

Колхозой правлени жэл б... ниной типовой байрануудые... хэрэгтэ һаналаа табина. М... мянган хониной байха хоёр... байра, мянган хурьгадай ба... байра барилга дүүргүүтэй... Саашадаа хонидой зунай ба... риха түсэб табигданхай. 1... хонидоймнай тоо толгой 1... болохо юм. Тиимэһээ хони... байра жэл бүри бариха... болоно.

С. Бадмаев, Бичурын... Ждановай н... колхозой түр...

Республикын МТС-ү... хонидые ороондо ору... ябаса тухай 1956 о... сентябриин 1-нэй м...

(Түсэбэй дүүргэлтэ проц...

МТС-үүд	Бүхы дээрэ ороондо оруулагдаһаниинь
Ехэ-Кударын	69,3
Хамнигадайн	68,6
Темлюйскэ	67,8
Түнхэнэй	67,0
Кабанскын	66,1
Иганцын	64,2
Хэжэнгын	61,3
Хэрэнэй	54,7
Чесанын	53,5
Тарбагатайн	53,4
Закаменай	45,1
Бичурын	44,9
Бага-Куналейн	43,6
Кяхтын	43,1
Гашейн	41,0
Охин-Бу[illegible]	34,8
Пограничнa	33,6
Жэрэмэй	33,4
Ехэ-Куналейн	28,7
Бургалтайн	26,5
Суулгын	24,7
Сүхын	21,5
Торииг	21,3
Хорин	20,3
Иволгын	19,7
Селендумын	19,4
Сосновско	16,6
Үдын	14,9
Сэлэнгын	11,6
Эгэтын	11,5
Хүнтэйн	9,3
Цагаан-Усанай	7,3
Курбын	6,5
Үшөөтэйн	6,4
Хонхолойн	6,0
Баргажанай	5,2
Саянтын	1,6
Ново-Брянска	—

Малаймнай ашаг шэмэ дээшэлнэ

Манай колхозой ажахын гол һалбаринь малажал болоно. Тиимэ дээрэһээ артелиимнай ехэнхи олзо доход энэ һалбариһаа ородог юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа нёдондо малаймнай ашаг шэмэ һураггүй дээшэлээ, дээшэлхэшье ёһотой. Юундэб гэхэдэ, колхозой правлени ба партийна эхин организаци һү һаалга, мяха, абалга, ноohо хайшалалгаяа улам дээшэлүүлхэ зарим тэды хэмжээнүүдые абаад, тэдэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэл манай колхоз ниитынгээ адуу малда бүдүүн, шэмэтэ тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр бэлэдхэһэн байгаа. Гансахан кукурузаар 841 тонно силос даргадаһан юм. Тиихэдэ таряанай үлэгдэл, овёс, зелёнко болон бусад шэмэтэ тэжээл манайда элбэгээр бэлэдхэгдэһэн байба. Колхозой зоотехнигүүдэй заабариин ёһоор тусхай нормо зохёожо, эдэ тэжээлнүүдые малдаа эдюулнэбди. Тиихэ зуураа, ехэ бэетэй, һүлиг малда ехэ нормо табидагбди. Илангаяа үүлтэртэ фермын ба һайжаруулагдаһан үүлтэрэй гүүртын үнеэдтэ шэмэтэ тэжээл ехээр буйлуулжа үгэдэг байнабди. Малаа ходо нэгэ нормоор эдюулжэ байдаггүй, харин элдэбын тэжээл һэлгүүлжэ үгэдэг байнабди. Тиихэдэмнай үнеэд дуратайгаар эдидэг, һүниинь нэмэдэг.

—Минии һаадаг үнеэд 1955 онойхиһоо мүнөө ханигүй ехэ һү үгэнэ. Һайнаар эдеэлүүлхэ гээшэмнай [illegible] ха юм даа,—гэжэ колхозой эрхим һаалишан нүхэр Дармаева хөөрэнэ.

Племенной фермын һаалишад нёдондо жэлэй августын 1-дэ үнеэн бүриһөө 620 литр һү һааһан аад, мүнөө жэлэй августын нэгэнэй байдалаар 950 литр һү һааһан байба. Иигэжэ тус фермынхид нёдондонойхиһоо 42000 литр һү ехээр һаагаа. Тиихэдэ фермын түрүү һаалишад нүхэд Дармаева, Токтохоева болон бусад даажа байдаг үнеэн бүриһөөн 2200 литр һү һааһан байна. Һаалишад Цыренханда Дампилова Дарисо Гармажапова хоёр һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэн бүриһөө энэ хугасаада 2000 шахуу литр һү һаагаа.

Мүн нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ ехэ һүн һаагдадаг болоо. Баруун Зөөхэй гэжэ нютагта һаамхай үнеэдэй гүүртэ байдаг. Энэ гүүртын нютагай үүлтэрэй үнеэд үнгэрһэн 10 һара соо тус бүридөө 900 шахуу литр һү үгэһэн юм.

Үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэдэ мал адуулагшад тусхай үүргэ дүүргэнэ. Жэшээнь, үүлтэртэ үнеэдэй фермэдэ Булат Цыванов мал адуулдаг үүргэтэй. Энэ нүхэр үнеэдээ эртэ бэлшээридэ гаргаад, орой болотор адуулна. Эндэхи фермын һаалишад үнеэдээ һүниндөө ээлжээгээр харууһалдаг. Иигэжэ үдэр һүнигүй, бэлшээридэ ябаһан үнеэд һүтэй байнгүй яахаб?

Малшадай, илангаяа һаалишадай, ажал хэрэгтээ һайнаар хандажа хүдэлмэрилдэг дээрэһээнь һү һаалгамнай ехэ боложо байна ха юм. Мүнөө жэл 191 мянган литр һү гүрэндэ тушааха уялгатайбди. Тэрэнээ ажахын жэлэй дүүрэтэр үлүүлэн дүүргэхэ һанаан бии. Мүнөө һү тушааха түсэб дүүргэгдээ, түсэбһөө гадуур 14 мянган литр һүн тушаагдаа. Үшөө хорёод мянган литр һүн тушаагдаха.

Манай эндэ хони үсхэбэрилхэдэ ехэ таатай: хадалиг газарнууд элбэг, хонидой эдихэ набшаһата тэжээлтэй ой шугынууд, хужартай газарнууд бии.

Артелиимнай хонид жэл бүри улам олошоржо байна. Энэ жэлдэ хонидоймнай тоо 14 мянга болоо, үүлтэрынь һураггүй һайжараа. Энээниие иимэ баримта гэршэлнэ. Хэрбээ 1955 ондо оройдоо 5 центнер нарин ноohо гүрэндэ тушааһан байбал, мүнөө жэлдэ 74 центнер тушаагаабди.

Манай колхоз гүрэндэ 250 центнер ноohо тушаажа, түсэбөө сүм дүүргэһэн байха юм. Түрүү хонишод БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Ханда Доржижапова, мүн Хандажап Чойнзонова, Ешидоржи Цыдымпилов болон бусад даадаг хонин бүриһөө 3,6 — 4 килограмм ноohо хайшалһан байна. Хонидойнгоо тоо толгойе улам олошоруулхын ба үүлтэрыень һайжаруулхын тула үбэл хурьгалха хонидоо бүри олошоруулжа байнабди. Яахадааб гэхэдэ январь, февраль һарануудта гараһан хурьгад элүүр һайн бэетэй, һайхан ноohотой байдаг. Энээниие өөһэдынгөө дүршэл дээрэһээ мэдэжэ абаабди. Жэшээнь, нёдондо 200 хурьгад үбэлдөө гараһан байна. Тэдэнэй нэгэниинше үхөөгүй. Мүнөө үбэл 3000-гаад хурьга абахаар хараалаад, орооной кампаниие ябуулжа байнабди.

Нарин, нарибтар ноohотой хусануудые олоор худалдажа абаабди. Иимэ үүлтэрэй эхэ хонидоймнайшье тоо толгой олошорно. Хонидой тоо толгой олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулха хэрэгтэ манай колхоздохи зоотехник нүхэр М. Барадиев-Михайлов ехэхэн туһа хүргэнэ. Ушар юуб гэхэдэ, энэ нүхэр хонишодой дунда түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ талаар ехэ үүсхэл хэшээлтэйгээр хүдэлмэрилдэг. Нүхэр Барадиев-Михайловай хүтэлбэреэр хонидойнгоо үүлтэрыень харалсажа, отаранууд болгон хубаарилһан байнабди. Энэ зоотехнигнай нарай хурьгадые эдеэлүүлхэ талаар һайн мэргэжэлтэй болонхой юм. Орооной кампаниие эмхидхэхэдэ зоотехник өөрөө байлсадаг, тусхай технигэй хүдэлмэриие хинан шалгадаг.

Малай тооe олошоруулха ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула һайн байрануудые олоор бариха хэрэгтэй.

Манай колхоз энэ жэлдэ 650—650 толгой хонидой байха гурбан байра бариа. Гадна, хонишодой һууха 7 гэр баригдажа һаяар дүүрэхэнь. 15 толгой эхэ гахайн нэгэ байра баригдажа, ашаглалгада оронхой. Эдэ барилганууднай бултадаа типовой ёһоор баригдаһан байха юм. Иимэ барилгануудые ерэхэ жэлдэ бүри олоор барихаар хараалнабди.

Артелиингээ ажахын гол һалбари болохо малажалаа үнэхөөр хүгжөөхэ гээ һаа, нэн түрүүндэ үбһэ болон шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ ёһотойбди. Сэхыень хэлэхэдэ, мүнөө жэлэй үбһэ хуряалгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Үбһэшэдэй бригадануудта ажалай эмхидхэл үшөөл муушаг, социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдээгүй байгаа. Эдэ дутагдалнуудыемнай партиин Сэлэнгын айкомой бюро заажа, хайшан гээд усадхаха тухай зүбшэл заабари үгөө, туһаламжа үзүүлээ.

Колхозой правлени, партийна эхин организаци тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябасые шангадуулха хэмжээ хараалаад, тэдэнээ бэелүүлжэ байна. Малдаа бардам хүрэхэ үбһэ, шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ арга боломжо манайда бии.

Ц. Дансорунов,
Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ,

С. Цыренжапов, колхозой зоотехник.

МТС-эй библиотекэдэ

...рын аймагай Хамнигадайн ...й механизаторнууд хүдэл... hүүлээр библиотекэ... газетэ, ном болон жур...дые уншажа, сүлөөтэй сагаа ...үнгэргэдэг юм. Библиотекэ...дэшье ехэ үрматай. Эндэ сэ...рүүл, уужам ханадань элдэб ...нүүд. МТС-эй харьяата ...удта 1956—1960 онуудта хү...ахын продукци хэды шэнээ ...боб гэhэн зурагууд, тоо ба...ууд уранhайханаар харуу... «А. М. Горький — ородой уранзохёолшо», «Алдарта ...дэй календарь» гэхэ мэтэ ...ууд hайханаар хэгдэнхэй.

...иотекые даагша Инна Ива... Полещук уншагшадые hонир...номуудаар хангахын, тэдэнэй ...эй сагаа культурнаар үнгэр... түлөө ехэхэн оролдолго гарга... үедэ тус библиотекэдэ ...литическэ, уранhайханай ...үдөө ажахын 4280 хэhэг ном ...оно. Нүхэр Полещугай анха ...библиотекые тушаажа аба... тэндэ оройдоол 200-гаад ном ...юм. Мүнөө номуудынь ...олюшороо.

...алистическэ хүдөө ажахые ...уд хүгжөөхын түлөө партиин ...Инна Ивановна 1953 ондо ...hайн дураар городhоо хү... юм. Аймагай центр Ку...мон тосхондо хоёр жэлдэ хү...hүүлээрнь 1955 оной апрель ...Хамнигадайн МТС-эй биб... тушаажа абаhан байгаа. ...ээр жэлhээ үлүү саг үнгэ...хугасаа соо ганса механи...дайшье дунда бэшэ, харин ...колхознигуудай дунда хүндэ...онхой.

...шадай карточкануудые ха... тэдэнэй тоо үдэр бүри оло... байна. Мүнөө үедэ хамтадаа ...хүн энэ библиотекын саг ...уншагшад болонхой. Моторист Павел Вондин, шофёр Владимир Можара, бухгалтер Изот Козлов, тракторист Александр Хлебников, завхоз Николай Воронин болон бусад энэ библиотекын эдэбхитэй уншагшадынь болонхой.

МТС-эй библиотекэ энэ жэлдэ уншагшадай конференци гурба дахин үнгэртөө. М. Горькиин «Эхэ» гэжэ номоор уншагшадай конференци болоо. Һаяхан уранзохёолшо Г. Николаевагай «МТС-эй директор ба ахалагша агроном» гэhэн номоор конференци болоо. Тэндэ Хамнигадайн МТС-эй директор нүхэр Пикаревский, ахалагша агроном Шайнова болон бусад энэ ном тушаа өөhэдынгөө hанамжануудые хэлэhэн байна. Энэ ехэ hонирхолтой байгаа.

Инна Ивановна гансал библиотекэдээ хүдэлөөд hуудаг бэшэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригададахи Дунгуйн клубта, мүн малшадай дунда элдэб темэнүүдээр лекци уншадаг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг юм. Мүн малшадай улаан буланда фотомонтажууд, номуудай выставкэ эмхидхэдэг байна. Фермэ дээгүүр ябахадаа hаалишадта, малшадта hонирхолтой номуудые эрхэ бэшэ асаржа үгэдэг, заримдаа уранhайханай концерт эмхидхэдэг юм. Нүхэр Полещук нитэжэ малшадта хүндэтэй айлшан болонхой.

Ниитын малда үбhэ тэжээл бэлэдхэлтын халуун үедэ нүхэр Полещук хаа хаанагүй ябажа, механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулна.

Зоной дунда нүхэр Полещук хайшан гээд тиимэ хүндэтэй болооб гэхэдэ, тэрэ хадаа ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, механизаторнуудай культурна эрилтые саг соонь хангаха гэжэ оролдоно.

Д. Болхоев,
...анай корр.

...он үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

...ССР-эй Верховно Соведэй ...ум СССР-эй Верховно Со... Президиумэй 1941 оной августай Указай үндэhөөр, олон ...эй эхэнүүдые «Эхын алдар» орденуудаар, «Эхын медаль» медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэ...ба.

...анай аймагай Улан тосхо...эй эзэн эхэнэр Б. Э. Базаро..., ...байкальска аймагай Ильин...ской гэрэй эзэн эхэнэр Е. И. ...ва, мүн энэ аймагай Шпа...ской тосхоной гэрэй эзэн А. Г. Середкина, Кяхта го...садай хүдэлмэрилэгшэ П. Т. ...ва гэгшэд 9 үхибүү түрэhэн ...үжүүлhэнэйнгээ түлөө «Эхын ...» гэжэ 1-дэхи шатын орденуу... шагнагдаа.

...ан үхибүүдые түрэжэ, хү...лhэн 5 эхэнүүд «Эхын ал...» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаба. Тэдэнэй тоодо Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Э. Дахалаева, Заиграйн аймагай Карымка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Ф. И. Татарлы, Прибайкальска аймагай Гремячинска тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. К. Шадрина гэгшэд бии.

Долоон үхибүүдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор Закаменай аймагай «Победа» колхозой гэшүүн Бадма Цыденова, мүн энэ аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Б. Ц. Шагдурова, Иволтын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Лубсан Гомбоева, Заиграйн аймагай Карымка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр М. А. Берегой гэгшэд ба бусад шагнагдаа.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар — 38, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар — 65 хүн шагнагдаhан байна.

Белорусска ССР. Молодечненскэ областиин Вилейскэ районой колхозууд болон предприятинуудаар почтальоной сүүмхэ үргэлhэн, сбхэгэр олон ном тэбэриhэн хүхюун үбгэнэй ябахань харагдадаг. Тэрэниие үхибүүд ба эхэшүүл баяртайгаар угтадаг юм. Энэ үбгэн 70 наhатай болобошье, үдэр бүри олон ном тараана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ном тараагша Иван Андреевич Ященко «Путь Ильича» колхозой гэшүүдтэ ном асарба. **ТАСС-эй фотохронико.**

ХОНИШОДОЙ БЭШЭГҮҮДhЭЭ

Мэндэ амар, хүндэтэ нүхэр Гармаева

Хонидые үсхэбэрилхэ дүй дүршэлөө андалдалсажа байе гэhэн Танай бэшэгые абажа, ехээр баярлааб.

Танай бэшэгтэ харюусан, өөрынгөө дүршэл тухай нэгэ хэды үгөөр бэшэхэ hанаатайб. Би өөрөө хонишоноор табан жэл үлүүтэй хүдэлжэ байнаб. Нёдондо отарынгаа хонидые август, сентябрь hарануудта искусственна аргаар үрэжүүлжэ, хурьгадые үбэлэй сагта абаабди. Хонидые үбэлдөө хурьгалуулхада алишье талаараа hайн байhыень бидэнэр hүүлэй 4 жэл соо hайнаар ойлгообди. Үнгэрэгшэ үбэлдөө түрүүшынхеэ хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлээбди. Тиихэ зуураа, тэдэниие таhаг соо дүрбэ—табан хоногто эхэнүүдтэйнь суг байлгаад, hүүлээрнь хонидые үдэртөө бэлшээридэ гаргадаг болоо hэмди. Хурьгад hүниндөө эхэнүүдтээ хонодог.

Эртын хурьгадhаа дунда зэргээр 500 грамм ноохон абтаа.

Искусственна аргаар хонидоо үрэжүүлдэг болоод, нёдондо дүрбэн отарын хонидые энэ аргаар үрэжүүлээбди. Мүнөө жэлдэ августын 1-hээ искусственна аргаар үрэжүүлжэ эхилээд, дүүргэхэеэ байнабди. Тиигээд сентябриин 10 болотор эхэ хонидой ороондо орохон, үгыень дахин шалгажа, үрэжүүлгын хүдэлмэриие дүүргэхэбди.

Минии даажа байhан отарада 530 эхэ хонин, 400 хурьган бии. Үнгэрэгшэ хабартаа хурьгадай үбшэлжэ, гарзалха ушар үзэгдөө. Һула тамиртай, дотороо үбдэhэн, мүн hү багатай эхэтэй хурьгадта дабhатай хара сай уулгадаг, угжаар hү хүхүүлдэг байнабди. Мүн хурьгадта минеральна тэжээл—мел, модоной хөө, тэжээлэй дабhа, мүн загаhанай тоhо, hүүдэртэ хүхөөр хатааhан үбhэ гэхэ мэтын зүйлнүүдые эдюулдэгбди. Тиихэдэ хурьгадай тэнхээ тамир түргэнөөр hайжардаг юм.

Хонидоо түргэнөөр үсхэхын, үүлтэрыень hайжаруулхын тулада үбhэ тэжээл элбэгээр бэлдэдэг болохо хэрэгтэй. Үнгэрэгшэ үбэл хонидой түлэг хурьгалжа байха үедэ үбhэмнай дууhажа, бэрхэшээлдэ ороо hэмди. Тиин холоhоо асарhан муу шанартай үбhэ хонидтоо эдюулхэ баатай бологдоо.

Һайнаар хатаагдаhан набшаhата тэжээлые хонид ехэ дуратайгаар эдидэг юм. Тиимэhээ нёдондоной дутагдалнуудай дахин дабтагдахагүйн тулада колхозой правлени мүнөө жэлдэ үбhэ тэжээл горьтой ехээр бэлдэжэ абахын түлөө оролдожо байна. Мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ хонидто 400 тонно силос дарагдаа. Хонидто эдюулхэ силос шэнэ аргаар—хэршэгдэнгүй дарагдаба. Мүн 132 центнер набшаhата тэжээл бэлдэгдээ.

Энээнhээ саашадаа хонидые үсхэбэрилгэдөө ямар шэнэ аргануудые хэрэглэжэ байhан тухайгаа бэе бэедээ бэшэлсэжэ байгаа hаамнай ехэ туhатай байха гэжэ hанагдана. Би Танние нюур танихагүй байнаб. Манай Кударын аймаг танай Кяхтын аймагтай мүрысэдэг байна. Аймагай центрнүүдтэ болодог малшадай суглаанда—Кяхтада гү, али Кудара-Сомондо хоёр аймагай түлөөлэгшэд хабаадалсадаг байна. Дахин болохо суглаанда Тантай уулзажа, хөөрэлдэхэ ехэ хүсэлэнтэйб.

Уулзатараа баяртай!
Амаршалагша

БАЛЬЖИТ ЦЫДЫПОВА,
Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ хонидой отарые даагша.

КИНО

Нэрээ хухаранхаар яhaa хухарhан дээрэ

Ереванай киностудиин hаяхан зохёожо гаргаhан кинокартиные харахадаа «Нэрээ хухаранхаар яhaa хухарhан дээрэ» гэжэ манай бурят зоной хэлсэдэг мэргэн үгэ hанаанда ороодхихо юм.

Сэбэр hайхан сэдьхэлтэй гүлмэр залуухан басаганай үнэн ябадалайнгаа түлөө тэмсэhэн намтарые харуулhан кино табяашад хүнэй сэдьхэл доhолуулма, шадамар бэрхээр тэрэнээ харуулна. Юумые байhанhаань үлүүтээр гоёожо харуулдаг зарим кинокартинануудhаа залхууран татаhан хүнүүд мүнөө сагаан бүд дээрэ бологшо үйлэ хэрэгые адаглан, юундэшьеб үсөе hанаа алдасатаалдан hуубад.

Мүнөө «Из-за чести» («Үнэн ябадалай түлөө») гэжэ драмые экран дээрэ болгожо Каратезянай бэшэhэн сценаряар Ереванай киностудиин табиhан кино хүнэй анхарал хандуулмаар шэнги байна.

«Из-за чести» гэжэ кино экран дээрэ табигдаhан зүжэг бэшэшье hаа, сценаринь Шерванзадэйнь драмын удхаар зохёогдоhон байна. Драмын үйлэнь эхи табигдахаhаа хойшо зүрилдөөтэй хурсаар хүгжэн харагдана. Зөөриин хойноhоо обтоhон хүн нэрэ hэшхэл гээшыешье мартажа, жэгшүүритэ хомхой сэдьхэлтэй болодог гэhэн ойлгомжо үйлын ябасые үлхэн холбоно... Үбшэн нүхэрэйнгөө хубита болохо зөөрие үбэршэлэн абажа баяжаhан миллионерэй хэрэг үйлын амжалтатай ябажа байтар хартыдань hаад болохо ушар олдохо юм. Урагшатай ябаhан хэрэг буруу hүрэжэ, хахад зөөринь хүнэй гарта орохо баатай болоно. Мүнөөхи үхэгшэ нүхэрэйнь хүбүүн бэеэ хүсэжэ өөдөө үндыгөөд, эсэгынгээ түлөө үhөө нэхэжэ оробо. Тэрэ хүбүүнэй үhөөтэ миллионерэйнгээ бага басагантай инаг hэшхэлэй холбоотой байhан дээрэhээнь зүрилдөөнэй «хүбшэ» улам шангадана: үhөөтэ хүниинь инаг басаганай эсэтэ ха юм!

Иимэ байдалда ороhон хоёр инагууд арюун сэбэр дурандаа найдан, хуурмаг ябадалые элирүүлээд, үнэн ёhoop ажаhуухын түлөө тэмсэжэ эхилнэ. Теэд тэдэ хоёрой урдаhаа эсэргүү бодоhон хүнүүд даншье hаа хара ехэтэй, хайрагүй зосоохитой байшюо.

Миллионерэй ехэ басаган дүүдээ атаархажа ходол хоро хүргэхые бододог, ехэ ахань дүүгэйнгээ инаг хүбүүндэ нюдэ шүдөө үзүүрлэдэг, эсэгэнь зөөридөө обтожо, басаганайнгаа инаг хүбүүнэй мүрые алдуулха гэжэ оролдодог байгаа. Тэдээндэ hанаагаа зободог хүнүүд гэбэл хорхойдо хорогүй, аймхай номгон эхэнүүдынь байба.

Арташес нүхэрэйнгөө эсэгын өөрынгөө эсэгэтэй анханда хэлсээ баталhан саарhыень асаржа, гэртэхиндээ харуулхадаа үнэн юумые зүбшүүлхэмни, зэмэтэй эсэгэеэ үгэдөө оруулхамни гэжэ гэнэн хонгор Маргарита зулгыхан ухаандаа ойлгоhон байгаа. Теэд хултай хэhэн гэмтэд hайн дураараа хүнэй үгэдэ орохо, гэмээ мэдэрхэ гэжэ байдаггүй ха юм. Мэхэнь мэдэгдэжэ, нэрээ хухарха болоhон миллионер Элизбаров hайхан hэшхэлтэй басаганайнгаа унтадаг таhалгада hүниин тэн багта орожо, хэлсээнэй саарhые хулуужа абаад, hүүлээрнь галдажархина. Һэшхэлээ алдаhан хүнүүдтэ нэрэ, hэшхэл хэрэгтэй аал?

— Гэр бүлынгөө нэрые хухалхаа hанаа гүш? — гэлдэн, эгэшэ аха хоёрынь Маргаритада ходол хандана. Теэд энэ хэлээшэ үгэнүүд hөөргөө тудажа, өөhэдынь толгой дээрэ бууна ха юм. Үнэндөө гэр бүлынгөө нэрэ түрые өөhэдөө бузарлаhанаа мэдэрхэ ухаан тэдээндэ хүрэнэгүй шэнти. Убай hэнтэргүй хуурмаг ябадалтан иимэл хадаа шоо үзэхөөр байдаг ха юм. Арташесэй ерэхэдэ, Маргарита: «Тэрэ саарhыешни би шатаагааб», — гээд гаража ошоhон аад, уданшьегүй бэеэ буудажархина...

Үнэнэй түлөө тэмсэжэ ядаад, аминдаа хоро хүргэхэдөө, муу муухай ябадалта түрэлхидөө гэмнэн хэhээгээ гээшэ. Зөөридэ шунаhан хомхой абьяаста хүнүүдэй дунда сэбэр hэшхэлтэй хүн байжа шадахагүй гэжэ Маргаритын үхэл гэршэлжэ үгэнэ.

— Түрэhэн басаганайнгаа нэрэ хүндые галда шатаабаш, — гэжэ Маргаритын хэлэhэн үгэнүүд — бүхы юумые даража, нюужа ябадаг хүнүүдые, хуурмаг хэрэг эрхилдэг хара hанаатаниие өөhэдыень галаар хайраhан гэмнэлгэ мүн. Маргарита үхөөшье hаа, үнэн hэшхэлынь тиигээд илажа гарана ха юм. Айhан hүрдэhэндөө бохиишоод байhан хуурмаг нэрэтэ эсэгэнь энэ үедэ hүр hүлдэгүй болон үзэгдэнэ. Бодомжотой бэрхэ режиссёрой ашаар, артистнуудай наадалтань үнэншэмөөр тодо, үнэхөөрөө уран hайнаар харагдана. Тэдэнэр булта үлүү гаргангүй хэм сооханонь шадажа наадана. Авторай хараалhан образууд hанаhан соонь лэ түхэл маягаа олоо гэхээр байна. Айхабтар мэргэнээр операторай оложо табиhан эпизодууд яhала олон. Нэгэ жэшээ дурдаа hаа, унтажа байhан Маргаритын таhалга соо хулгай хэхэсэ ороhон эсэгынь нюдэ буулгаhаниинь хүнэй зосоо заригад гүүлмээр. Харанхыда эргэнэлдэжэ байhан хоёр нюдэндэнь мэгдэhэнээ, айhанай тэмдэг үзэгдэнэ. Энээниие артист Нерсесян ехэл мэргээр шадажа харуулаа.

«Из-за чести» гэжэ кинокартина үнэн hэшхэлэй, хүсэтэ арюун дуранай хара сэдьхэлтэниие илажа гараhан намтарыень харуулхадаа, худал хуурмаг юумые хуурсагта хэжэ булаhан хүсэ ехэтэ зохёол болон элирнэ. Энэ картиные хараhан зон: «Нэрээ хухаранхаар, яhaa хухарhан дээрэ»—гэжэ үнэн зүрхэнhөө хэлэхэ ёhотой.

Н. Очиров.

...тадай Арадай Республика. Чаньчуньска автозаводой хүдэлмэришэдэй байдаг ...ло олон байрын гэр, эмнэлгын, эмхи зургаалнууд баригдаа, спортивна тал...н түхеэрэгдээ.

...РАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэришэнэй тосхоной спортивна талмай.

ТАСС-эй фотохронико.

Аян замай тэмдэглэл*

2. БЭЭЖИН ХОТО

...аа уратиhаа Бээжин хо... дүтэлхэ бүримнай бүгшэм ...болоно. Һэрюухэн Сибирьhээ ...бидэ туристнарта бэрхэтэй...ожо.

...ай сонхоор хоёр тээшээ ха...рис, кукуруза, гаоляанаар ...hан захагүй үргэн таряанай ...ууд киломэтртэ үргэлжэ... Ялбатар улаа, ногоон ...будагдаhан Хитадай ура..., национальна онсо түхэлтэй ...баригдаhан хитарhан, годирhон ...нуудтай вокзалнууд, гэр ...ууд замай хажуугаар үн...

...н хото. Энэ хадаа гүби ...ээл эртэ урда сагай хото...ниинь юм. Гурба мян... саада тээ хитадай угай ...энэ хото тухай хэлэгдэн... юм. XIII зуун жэлдэ энэ ...Балык гэжэ нэрэтэй бай... 1409 онhоо хойшо Пекин ..., али хойто зүгэй хитадуудай ...Бейцзин хото, али «Хойто зүгэй ниислэл» гэжэ нэрлэгдэhээр мүнөө хүрэтэр тэрэ зангаараа үлэнхэй. Монгол, бурят арадуудай дунда Бээжин хото гэжэ хэдэн зуун жэлhээ хойшо алдаршанхай юм. Мүнөөшье Бээжиндэ гарадаг газетэ «Бейцинжибао» гэжэ нэрэтэй юм.

Июлиин 29-нэй үдэрэй 11 часта Хитадай Арадай Республикын ниислэл Бээжин хотодо буубабди. Вокзал дээрэ хүн зон олон. Үргэбшэтэйшье, хайрсаг чемодан баринхайшье хүнүүд иишэ тиишээ hүндэлнэ. Вокзал шадархи талмай дээрэ тонзогор ута шэллэhэн хушалтатай сэнхир, улаабтар автобусууд, элдэб түхэлэй хүнгэн машинанууд зай забhаргүй жэрылдэнэ. Урда зүгэй халуун наран хайрагүйгөөр шарана. Шиигтэйшэг аад, иимэ ехэ халуунда дадаагүй ерэhэн бидэнэртэ, Бээжинэй үдын халуун нилээд гайтайхан байба. Хэдышье бүгшэм халуун байбашье hаань, Бээжин хотын суута газарнуудые түргэн хараха гэжэ яараhан туристнар халуудаха, хүлэрхээ мартаад, советскэ хүнүүдтэ мэдээжэ болонхой Тяньаньмынай талмай тээшэ нэн түрүүн ошобобди. Шэнэ Хитадай түүхэтэй энэ Таньаньмынэй талмай таhаршагүй холбоотой юм.

Эртэ урда сагай хүгшэн буурал Бээжин хотын Тяньаньмынь талмай дээрэ гэшхэхэдээ шэнэ Хитадай түрүүшын үдэрнүүд hанаанда ороодхино. Һанаадшье үзэхэдэ мэнэ hая шэнги:

... 1949 оной октябриин нэгэнэй түүхэтэ үдэр. Энэ Тяньаньмынэй үргэн ехэ талмай дээрэhээ ехэ буунуудай нэрьеhэн салют доро шэнэ Хитадай туг—табан алтан одотой гал улаан туг далбан мандаа бэлэй. Хитад ороной олон түмэн ажалшадта хандан хитад арадай агуухэ багша Мао Цзе-дун тэрэ үдэр энэ түүхэтэ талмай дээрэhээ иигэжэ хэлээ hэн:

— Хитадай Арадай Республика байгуулагдаба гэжэ бидэ тунхаглалнабди. Мүнөөдэрhөө хойшо манай үндэhэ яhатан болбол эб найрамдалда ба эрхэ сүлөөдэ дуратай дэлхэйн арадуудай агуухэ бүлэдэ хамжаба. Өөрынгөө болбосорол ба зол жаргалта байдал байгуулхын түлөө манай арад шэн габьятайгаар, тон ехэ оролдолготойгоор ажаллаха байха. Тэрээнтээ нэгэн доро бүхы дэлхэйн дээрэ эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй манцахын түлөө тэмсэхэбди. Манай үндэhэ яhатан энээнhээн саашадаа хэзээшье доромжолуулхаяа болёо. Бидэнэр нюдөө хараабди...»

Эдэ түүхэтэ үгэнүүд дэлгэр ехэ хитад орон соо сахилгаан түргөөр тараа hэн. Тиигэжэ хүн түрэлтэнэй дүрбэнэй нэгэ хубиин ажаhуудаг орондо Хитадай Арадай Республика мүндэлөө бэлэй. Энэ хадаа Агуу ехэ Октябриин социалистическэ революциин hүүлээр дэлхэйн түүхэдэ болоhон тон ехэ эрид хубилалта hэн. Тиигэжэ Коммунистическэ партиин ударидалга доро хитад арадай олон жэлэй туршада хэhэн хүшэр хүндэ тэмсэл, илалта түгэсөөр дүүрэээ бэлэй. Зургаан зуун миллион хүн зонтой Хитад ороной түүхэдэ шэнэ саг үе нээгдээ бэлэй.

Тяньаньмынь талмайhаа саашаа гаража Бээжин хотын гудамжануудаар ябабабди. Үдхөөр батлайжа ургаhан модоной набша намаа зарим уйтан гудамжануудые хушана. Тиимэ гудамжануудаар гарахада hэрюубтэр шэнги болоно. Тоогүй олон велосипедистнүүд, машинанууд таhалтаряатүй hубарина. Моринай хажууда элжэгэ паарлажа оруулhан тэргэтэйшье хүнүүд мүн лэ олон. Трамвайшье баhал сүлөөгүй наярна. Хуушаржа борлошоhон гэр байрануудай гэшхүүр дээгүүр шулуугаар хэhэн арсаланай согсойлдожо hууханъ, баханада гү, али сахюур шулуунда hиилэhэн луугай зурагууд харагдана.

Хитад арадай урда сагта хэhэн, бүтээhэн түүхэтэ памятнигууд Бээжин хотодо олон. Императорай үбэлэй, зунай ордонууд, «Огторгойн сүмэ», ба бусад hайханаар зураглан гоёожо бүтээhэн хуушанай барилганууд тэндэ олон. Хүри улаан аад, ялагар ногоон үнгөөр хярхатлажа гоёоhон ордонуудайнь элдэб тодо хурса үнгэнүүдые тааруулжа зураhан угалза зурагууд, хүрин зандан, сандаал модод дээрэ, заанай яhан дээрэ, хас шулуун дээрэ hиилэhэн гайхалтай hайхан элдэб нарин зүйлнүүд, торгон утаhаар уралжа оёhон тутас, тоти шубууд, нээрээгээ ургажа байhаншуу сэсэгүүд—эдэ бүгэдэ хитад арадай эртэ сагhаа хойшо айхабтар уран бэлигтэй байhые гэршэлнэ. Императорай үбэлэй ордон соогуур хахад үдэр шахуу ябаад бултыень хаража үрдибэгүйбди. Үглөөдэрынь бүхэли үдэр тооной ябажа, императорай зунай ордон соохи хитад уралалгын үзэсхэлэн hайхан түүхэтэ юумэнүүдые хараабди.

Олон түмэн ажалшадай хара хүлэhөөр бүтэhэн императорай ордонууд соо, мүргэлэй сүмэ hиидүүд соо урдань ажалша хүн орохо эрхэгүй байгаа. Мүнөө арадай засагай тогтоhонhоо хойшо хаанай ордонууд түүхын музей болгогдонхой. Мүргэлэй сүмэ hиидүүдэй байдаг сэсэрлиг паркнууд ажалшадай амарха, сэнгэхэ газар болгогдоо. Императорай зунай ордоной сэсэрлиг hайхан парк соогуур ябахадамнай тэндэ зол жаргалта, эрхэ сүлөөтэ хүдэлмэришэд, таряашадай хүүгэд, хэдэн зуугаад студентнэр зунайнгаа амаралтые энэ сэнтэлиг hайхан газарта хүхюутэй зугаатайгаар үнгэргэжэ, хатаржа, наадажа, уhанда тамаржа байхыень хараабди. Эрдэм сударта hураха, амарха, сэнтэхэ эрхэеэ арадай засагай үедэ тэдэнэр иигэжэл бэелүүлнэ ха юм.

Бээжин хото шэнэ Хитадай политическэ ба культурна центрынь байхаhаа гадна, тэрэ мүн научна центр болоно. Тэндэ Наукануудай академи, 32 дээдэ hургуули бии юм. Тэдэнэй 25-ниинь арадай засагай тогтоhоной hүүлээр байгуулагдаа. Бээжинэй баруун хойто захада дээдэ hургуулинууд бүришье олон. Тэндэ арадай университет, медицинскэ, авиационно, металлургическа институдууд, Национальностьнуудай институт ба бусад дээдэ hургуулинууд олон. Бээжинэй 17 институтда 16 оронhоо ерэhэн, (тэрэ тоодо Советскэ Союзhаа ерэhэн) студентнүүд hурана.

«Шэнэ табанжэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэе!», «Тайвань аралые сүлөөлхэбди!» гэhэн плакадуд, лозунгнууд хитадай ниислэл хотын гудамжануудые гоёоно. Хитад арадай угаа ехэ политическэ дэбжэлтэтэйгээр шэпэ байдалаа байгуулжа байhаниие Бээжин хотын бүхы байдал гэршэлнэ.

Аяншалха болзоройнгоо ехэнхи хубиие Арадай Демократическа Корейгээр ябажа үнгэргэhэн туладаа агуухэ Хитад ороной үзэсхэлэн hайхан газар дайдаар, ехэ ехэ хото городуудаар ябажа бултыень хараха саг манда үлөөгүй. Зүгөөр үсөөхэншье үдэр Хитад ороноор ябаашье hаа, Шэнэ Хитадай ажабайдалда боложо байhан агуухэ хубилалтануудые хараабди.

Хаан ванuудай, хобдог хомхой феодалнуудай, хариин хархис империалистнуудай олон зуун жэлэй мүлжэлгэ дарлалтаhаа сүлөөрhэн агуухэ арадай абарга хүсэн hалбаран хүгжэжэ, түрүүшынгээ алтан үрэнүүдые үгэжэ байна. Шэнэ ехэ заводууд, электростанцинууд, үргэн ехэ уhа сөөрэмүүд, дошхон абиратай уhа голой үеэр хаадаг мантан томо хаалтанууд, мянган модо утатай шэнэ түмэр замууд баригдажа, арадай Хитадай хүсэ шадал hара жэлээр бэшэ, үдэр хоногоор нэмэжэ, бадаржа байна. Мүнөөнэй арадай Хитад эб найрамдалай, энхэ тайбан байдалай маша ехэ хүсэтэй түшэг тулгуури болон мандажа байна.

Хитад ороной хэдэн городуудаар ябажа, соёл культуратайнь, ажалша зонтойнь танилсаад, тэдэнэй хэжэ, бүтээжэ байhан ажал хэрэгүүдые нюдөөрөө хараад байхадаа, энэ агуухэ ороной ажалша зон коммунис партиингаа, багша Мао Цзе-дунайнгаа ударидалгаар Эхэ орондоо социализм байгуулха арюун hайхан зорилгоёо хараалhан болзорhоонь урид амжалтатайгаар бэелүүлхэ байhандань батаар этигэнхэй, хэжэ байhан ажал хэрэгүүдээрнь баясанхай, баян дэлгэр Эхэ Совет ороноо бусахаяа Бээжин хотоhоо мордоо бэлэйбди.

Содном БАДМАЕВ, Бээжин хото.

*) ...Эхиниинь сентябриин ...номерто.

ХИЛЫН СААНАҺАА ЕРЭҺЭН ТЕЛЕГРАММАНУУД

Советскэ правительственна делегаци Берлиндэ хүрэбэ

БЕРЛИН, сентябриин 3. (ТАСС). Намарай уласхоорондын Лейпцигскэ яармагта байлсаха СССР-эй правительственна делегаци мүнөөдэр Берлиндэ ерээ. Делегацииие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо А. Н. Косыгин толгойлно.

Албанска правительственна делегаци Монголдо ерээ

УЛАН-БАТОР, сентябриин 3. (ТАСС). Мүнөөдэр Монголой правительствын уряалаар Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Мехмед Шеху тэгшын толгойлһон Албанска правительственна делегаци Улан-Баторта ерээ. Делегациин составта Албанска ажалай партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Энвер Ходжа, гадаадын хэрэгүүдэй министр Бехар Штюла, гэгээрэлэй болон культурын министр Рамиз Алия, Албаниһаа МНР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Михаил Прифти гэгшэд бии.

МНР-эй правительствын болон Монголой арадай-революционно партиин хүтэлбэрилэгшэд, олониитын түлөөлэгшэнэр, мүн тэрэшэлэн советскэ посол В. И. Писарев, бусад дипломатическа түлөөлэгшэнэрые толгойлогшод айлшадые угтаа.

МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал делегациин гэшүүдые амаршалаа. Социалистическэ байгуулалтада шэнэ амжалтануудые туйлахыень Цеденбал Албаниин ажалшадта хүсэһэн ба Монголдо албанска правительственна делегациин ерэһэн ябадал хоёр оронуудай арадуудай хоорондохи хани барисаа үшөө ехээр бэхижүүлхэ байха гэжэ этигэһэнээ мэдүүлһэн байна.

Мехмед Шеху гэгшын харюугай үгэ хэлэхэдэнь, тэндэ байгшад халуунаар угтаа.

Польшодо һуралсалай шэнэ жэл

ВАРШАВА, сентябриин 3. (ТАСС). Мүнөөдэр Польшодо һуралсалай шэнэ жэл эхилээ. 4 миллион гаран үхибүүд һургуулиин партануудта һууба. 650 мянга гаран үхибүүд нэгэдэхи классуудта абтаа.

Һуралсалай энэ жэлдэ ороной хэдэ хэдэн городуудта шэнэ һургуулинууд нээгдэһэн байха юм. Хүдөө нютагуудта һургуулинуудай 500 гаран шэнэ байшантууд ашаглалгада оруулатдаа.

Һаяхан тус республикын Гүрэнэй Совет городууд болон хүдөө нютагуудта 7 жэлэй уялгата һуралсал бэелүүлхэ тухай шиидхэбэри баталан абаа. Мүнөө орон дотор юрэнхы һуралсалай 25 мянга гаран һургуулинууд, тайлбарилан хэлэбэл, дайнай урда тээхидэ орходоо 3 дахин олон һургуулинууд бии байна.

Польшодо дээдэ болон дунда һургуулинуудай тоо нилээд олон болонхой. Университедүүдтэ, институдуудта болон академинүүдтэ 140 мянга гаран студентнүүд һурана. Техникумүүдэй студентнүүдэй тоо хэдэн дахин олон болоо.

Сигемицу Токиодо бусаба

ТОКИО, сентябриин 3. (ТАСС). Киодо Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, советско-японско хэлсээнүүдтэ хабаадаһан Японско делегациие толгойлогшо Японии гадаадын хэрэгүүдэй министр Сигемицу болон бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ Мацумото гэгшэд мүнөөдэр Токиодо бусаа

Суэцкэ каналаар болоһон конференцидэ хабаадаад, Лондонһоо бусаха замдаа Сигемицу Холбоото Штадуудта байжа, тэндэ американска гадаадын политикын хүтэлбэрилэгшэдтэй зүблөө хэһэн байна.

Советскэ спортсменүүд Лондонһоо мордобо

ЛОНДОН, сентябриин 3. (ТАСС). Мүнөөдэр советскэ хүнгэн атледүүдэй команда Лондонһоо эхэ орондоо бусахаар ниидэбэ. Советскэ спортсменүүд английска хүнгэн атледүүдтэй хани ёһоной матчда хабаадахын тулада Англида ошоһон аад, СССР-эй спортын габьяата мастер Нина Пономарева тушаа хорото муухай ааша гаргагдаһанай һүүлээр тус матчда хабаадалсахаһаа арсаһан байна.

Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгэ

ПЕКИН, сентябриин 3. (ТАСС). 1956 оной августын 23-да Хитад орон дээгүүр американска сэрэгэй самолёдой ниидэһэн тушаа Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгые Синьхуа агентство дамжуулаа. Тус мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

1956 оной августын 31-дэ Холбоото Штадуудай гүрэнэй департамент болон обороныи министерство хамтын мэдүүлгэ тунхаглаа. Чжоушань гэдэг хитад аралнуудһаа зүүгээрхи далай соо американска далайн авиациин самолёдой эбдэрхэйнүүд олдоһон байгаа, тус самолёт хадаа августын 23-да Хитадай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй тэмтээһэн самолёт мүн байгаа гэжэ тус мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Сэрэгэй тус самолёт хитад аралнууд дээгүүр ниидэһэн бололтой гэжэ нэгэ талаһаа, Холбоото Штадуудай гүрэнэй департаментын болон обороныи министерствын хамтын мэдүүлгэ соо мэдэрэгдэһэн байбашье, нүгөө талаһаа, Хитадай агаарай-сэрэгэй самолёдуудай хэһэн атака сагааруулагданагүй, энэ ушарай түлөө харюусалгые Хитад дээрэ тохохо тэһэн һэдэлгэ тус мэдүүлгэ соо хэгдэнэ. Холбоото Штадуудай хэһэн зэмэлэлгэ ямаршье үндэһэгүй гэжэ Хитадай правительство тоолоно.

Маань, Чэнсы болон Хуанцзэшань гэдэг хитад аралнууд дээгүүр 1956 оной августын 23-да ниидэһэн чанкайшистска сэрэгэй самолёдые Хитадай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй самолёдуудай гэмтээһэн тушаа баримтанууд тухай тодорхой зүб мэдээсэлнүүдые Хитадай хэблэл тунхаглаһан байна. Манай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй самолёдууд сэрэгэй самолёдые августын 23-да далай дээрэ бэшэ, харин Хитадай газар дээгүүр ниидэжэ ябахадань гэмтээһэн байна гэжэ Хитадай мэдэлдэ байһан баримтанууд дээрэһээшье, Холбоото Штадуудай гүрэнэй департаментын болон обороныи министерствын хамтын мэдүүлгэ дээрэһээ элитэ болоно. Бодото дээрээ сэрэгэй тус самолёт хадаа манай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй гэмтээхэһээ бүри урид үнихэн сагай турша соо Хитадай эрье шадарай аралнууд дээгүүр ябуулга хэһэн байна. Энэ хадаа Хитадай газар дээгүүр сэрэгэй самолёдой ниидэһэн ябадалынь тушаан болоһон ушар бэшэ гэжэ харуулна. Тэрэнһээ гадна, тус район хадаа чанкайшистска сэрэгэй самолёдуудай хорото муухай ниидэлгэнүүдые хэһэн газар мүн байһаниинь һайн мэдээжэ. Тиимэһээ Хитадай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд тус самолёдуудтай агаарай байлдаануудые саг үргэлжэ хэжэ, тэдэниие сохижо унагааха, гэмтээхэ гү, али намнаха баатай болодог байгаа. Чанкайшистска сэрэгэй эдэ бүхы самолёдууд американска түхэлэй самолёдууд байһаниинь ойлгосотой. Тиимэ ушарһаа тэндэхи газар дээгүүр үни удаан саг соо ниидэһэн американска түхэлэй сэрэгэй самолёт чанкайшистска сэрэгэй самолёт мүн гэжэ тоологдоод, атаковалагдахань зүбтэй.

Хитад орон дээгүүр ниидэһэн американска түхэлэй самолёт бодото дээрээ американска далайн авиациин самолёт мүн байгаа гэжэ мүнөө үедэ баримтанууд харуулна. Тиибэ ябашье Холбоото Штадуудай правительство Хитадай правительствын буруушаалые хүлеэн абаагүй байхаһаа гадна, Хитадай правительствоһоо компенсаци эриһэн байгаа. Энэнь ямаршье үндэһэгүй.

Хитадай агаарта болон уһан дээгүүр бусадай самолёдууд ниидэжэ гурим эбдэхэ ёһогүй. Тэрэ байтагай чанкайшистска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй саг үргэлжэ добтолон ниидэжэ байһан газарта гадаадын зэбсэгтэ хүсэнүүд нэбтэрэн орохо ёһогүй. Августын 23-да американска далайн авиациин самолёт Хитад орон дээгүүр ниидээ. Энэ ушарай һүүлээр Холбоото Штадуудай далайн-сэрэгэй флот болон самолёдууд Хитадай газар дээгүүр болон уһан дээгүүр оло дахин ниидэлгэ хэһэн байна. Тиимэһээ Хитадай правительство хадаа Холбоото Штадууд өөрынгөө хорото муухай ябуулгануудые болюулха ёһотой гэжэ эрид шууд эринэ.

Президент Насерай пресс-конференци

КАИР, сентябриин 3. (ТАСС). Үсэгэлдэр президент Насерта пресс-конференци болоо гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Суэцкэ каналые гадаадын хиналта доро абаха гэжэ хараалһан «Даллесай түсэбые» Египет буруушаана гэжэ тус пресс-конференци дээрэ Насер дахяад зааба. Египет өөрынгөө бэеэ даанхай эрхые болон Суэцкэ каналые аршалан хамгаална гэжэ президент Насер мэдүүлээ.

Хэблэлдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, «Даллесай түсэб соо хараалагдаһан ёһоор Суэцкэ каналые уласхоорондын хиналта доро абаха гэһэн асуудалые шиидхэхэ тушаа ямаршье дурадхалые Египет хэзээшье зүбшөөхэгүй» гэжэ президент хэлээ.

«Даллесай түсэб болон Индиин дурадхал хоёрой хоорондын удхатай шиидхэбэриие эбтэй байхын ба бэе бэеэ ойлголсохын зорилгоор» Египет зүбшөөжэ болохо гү гэһэн асуудалда президент Насер иигэжэ харюусаба: «Эбтэй байха ба бэе бэеэ ойлголсохо» гэжэ хэлэхэдээ танай юушье бодожо байһаниие би мэдэнэгүйб. Зүгөөр би хадаа Египедэй бэеэ даанхай байдалые хаһахагүй ямаршье шиидхэбэри абахаар бэлэн байнаб». Удаань Насер иигэжэ нэмэбэ: «Бэеэ даанхай байдал бэеэ даанхай бэшэ байдал хоёрой хоорондохи шиидхэбэри гэжэ байха гээшэ аал?»

Суэцкэ каналай асуудал тушаа Эйзенхауэрэй мэдүүлгые тайлбарилха гэһэн гуйлтада харюу болгон президент иигэжэ хэлээ: «Түрүүлэн Эйзенхауэр хадаа 1888 оной конвенци каналые интернациональна мэдэлэй болгоо гэжэ хэлэһэн юм. Бидэнэр энэ мэдүүлгые буруушааһан байгаабди. Тиихэдэмнай Эйзенхауэр шэнэ мэдүүлгэ хэжэ, тэрэнь Египедэй һаналые юрэнхы дээрэнь баталһан болоно, юундэб гэхэдэ, Египет каналай эзэн мүн гээшэнь манай һаналда таараха байна бшуу».

Суэцкэ каналай урданай компани тухай хэлэхэ зуураа, президент Насер тус компани хадаа «империализмын үлэгдэл мүн байһан ба гүрэн доторхи гүрэн байһан юм» гэжэ хэлээ.

Каналые уласхоорондын хиналта доро абаха гэһэн бодол хадаа Египедэй бэеэ даанхай байдалда халдаһан ушар мүн болоно гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлээ. Суэцкэ канал хододоо Египедэй хубинь байһан юм. Египет Суэцкэ каналай компаниие национальна мэдэлэй болгоходоо өөрынгөө хуулита эрхые бэелүүлээ гээшэ.

1888 оной конвенциин удхатайгаар каналаар сүлөөтэйгөөр суднаар ябаха тушаа шэнэ хэлсээ баталха хэрэгээр Суэцкэ каналые ашагладаг бусад гүрэнүүдтэй Египедэй хэлсээ хэхээр бэлэн байһан тухай президент Насер хэлээ.

Суэцкэ каналай компаниие Египедэй национальна мэдэлэй болгоһон ябадалда харюу болгон Англиин болон Франциин эхилһэн сэрэгэй хэмжээ-ябуулгануудые президент Насер эрид буруушааба. Египет «агууехэ хоёр гүрэнүүдэй зүгһөө дайн сэрэг хэхээр заналтада ороод байна...» гэжэ тэрэ хэлээ. Египет өөрынгөө бэеэ даанхай эрхые аршалан хамгаалхаар бэлэн байна тэжэ Насер зааба.

Суэцкэ каналһаа өөһэдынгөө лоцмануудые Англи болон Франциин хэрбээ дуудажа абаа һаань, Египет юу хэхэб гэһэн асуудалда президент иигэжэ харюусаба: Египетскэ, мүн тэрэшэлэн гадаадын лоцмануудай туһаламжаар Египет каналаар сүлөөтэйгөөр суднаар ябалгые хангажа шадаха байха гэбэ.

„Табанай комитедтэй" президент Насерай түрүүшын уулзалга

КАИР, сентябриин 3. (ТАСС). «Табанай комитедэй» гэшүүд мүнөөдэр республикын президентын резиденци соо Гамаль Абдель Насертай түрүүшынхеэ уулзаба. Египедэй талаһаа гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Фавзи болон президентын канцеляриин начальник Али Сабри гэгшэд байлсаа.

«Табанай комитедэй» түрүүлэгшэ Австралиин премьер-министр Мензис комитедэй гэшүүдые президент Насертай танилсуулһанайнгаа удаа, Суэцкэ канал тушаа «Даллесай түсэбые» тэрээндэ барюулһан байна.

Хахад час соо үргэлжэлһэн уулзалгын дүүрэхэдэ, Мензис президент Насертай комитедэй гэшүүдэй удаадахи уулзалга мүнөөдэр үдэшэлэн болохо гэжэ корреспондентнүүдтэ мэдүүлһэн байна.

ПОРП-гэй делегаци болон СКЮ-гэй түлөөлэгшэнэрэй хоорондо болоһон хэлсээнүүд тухай коммюнике

БЕЛГРАД, сентябриин 3. (ТАСС). Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин делегаци болон Югославиин Коммунистнуудай союзай түлөөлэгшэнэрэй хоорондо болоһон хэлсээнүүд тухай мэдээсэл Бриони дээрэ сентябриин 2-то тунхаглагдаа гэжэ «Борба» газетэ бэшэнэ. Югославида социализм байгуулха хэрэгтэ партиин үүргэ тухай, Коммунистнуудай союзай байгууламжа тухай болон СКЮ-гэй парти доторой ажабайдал тухай хэлсээнүүдэй үедэ зүбшэгдөө гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. ПОРП-гэй делегаци Югославиин экономическа системын асуудалнуудые, хүдэлмэришэнэй самоуправлениин, общинанууд болон районуудта ажалшадай самоуправлениин асуудалнуудые һонирхоһон байна.

Югославиин Коммунистнуудай союзай болон Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хэлсээнүүд болон хөөрэлдөөнүүд үнэн зүрхэнэй һайн оршон байдалда үнгэрөө.

Хоёр таланууд өөһэдынгөө оронууд доторхи социалистическэ байгуулалтын арга методүүдтэй бэе бэеэ танилсуулха ба хоёр партинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлнүүдые андалдан абаха аргаар Югославиин Коммунистнуудай Союзай Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй парти хоёрой хоорондо холбоо харилсаа байгуулха шухала гэжэ тэмдэглээ.

БЕЛГРАД, сентябриин 3. (ТАСС). Августын 25-һаа сентябриин 2 хүрэтэр Югославида байһан Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин делегаци Пулаһаа Варшавада ошоо.

Англиин болон Франциин ябуулганууд Суэцкэ асуудалые амгалан аргаар шиидхэлгэдэ туһалнагүй

Арабска оронуудай лигын генеральна секретариин мэдүүлгэ

КАИР, сентябриин 3. (ТАСС). Дундада далайн оршондо Англи болон Франциин хэжэ байһан сэрэгэй бэлэдхэлые эб найрамдалай хэрэгтэ аюул мүн болоно гэжэ «Аль-Абхар» газетын корреспонденттэй хэһэн интервью соогоо арабска оронуудай лигын генеральна секретарь Хасума эрид шууд буруушааһан байна. «Англо-Французска сэрэгүүдые Кипр арал дээрэ сутлуулһан ябадал Суэцкэ асуудалые амгалан ёһоор шиидхэлгэдэ туһалнагүй, —гэжэ Хасуна хэлээ. Иимэ ябуулганууд ягаашье һаа Египедые айлгахагүй, Египедыешье, арабска бусад оронуудыешье үнэн зүб хэрэг баримталһан хараа бодолһоонь арсахые баадхажа шадахагүй».

Суэцкэ каналаар сүлөөтэйгөөр суднаар ябалгые египетскэ правительство хүсэд хангана гэжэ хэлэхэ зуураа, Хасуна баруун гүрэнүүд каналаар ябалтын гуримые эбдэхын тулада английска болон французска лоцмануудые дуудажа абаашахые һэдэнэ гэжэ заана. Тиигэжэ тэдэнэр сэрэгээр орохо шалтаг бии болгохо һанаатай. Суэцкэ каналай урдань байһан компаниие баруун гүрэнүүдэй дэмжэһэн ябадал арабска оронуудтай тус гүрэнүүдэй харилсаануудтань хохидол ушаруулжа болохо байна тэжэ Хасуна хэлээ.

Лаосой урданай премьер-министрын мэдүүлгэ

ПЕКИН, сентябриин 3. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, 1945 онһоо хойшо Тайландада байһан Лаосой урданай премьер-министр Петсарат гэгшэ амгалан ёһоор ажабайлга хадаа Лаосой гадаадын политикын үндэһэ һууринь байха ёһотой гэжэ хэблэлэй түлөөлэгшэнэртэ мэдүүлээ.

Лаос хадаа хамааралсахагүйн политика ябуулха, бүхы хүршэнэртэйгөө эбтэ хани харилсаа тоттоохо ёһотой, СЕАТО-да гү, али сэрэгэй бусад ондоо бүлэглэлнүүдтэ нэгэдэхэ ёһогүй гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ.

Петсарат Лаосой премьер-министр Суванна Фума гэгшын Хитадта ошоһоной дүнгүүдые хүсэд һайшаагаа.

Петсарат 1945 онһоо хойшо Тайландада байдаг юм. Зүгөөр, королевскэ правительствын уриһанай һүүлээр удаагүй эхэ орондоо бусаха гэжэ шиидээ.

Улан-Удын
ашаа тээгш
Семёнович
тэжээл бэл
туһалхаяа З
магай «К
колхоздо
хамта ошоһ
Нүхэр Писа
шээр гар
үбһэ сабша
үдэр бүри
га сабшада
Мүнөө нүхэ
тус колхо
Иван Дугар
чиновтэй һур
Тиин эдэ
рэйнгөө даа
150 процент

ЗУРАГ Д
хэд Ринчинов
хоёр хөөрэл
на.

А. Мантае

Дунда һургуулиин шэнэ байш

Мухаршэбэрэй аймагай Суулга тосхондо дунда һургуулиин хоёр дабхар байшан 1954 оной һүүл бэгаар баригдажа эхилһэн юм. Мүнөө энэ байшан баригдажа дүүргэгдээд, ашаглалгада оруулагдаба. Суулга тосхоной ба оршон тойрон колхозуудай үхибүүд гүрэнһөө ехэ бэлэг абаба — тэдэнэр һуралсалай шэнэ жэлдэ шэнэ һургуули соогоо һуралсажа эхилбэ.

Шэнэ һургуули классна 9 таһалтатай, пионерскэ таһалга, кабинедтэй, химкабинедт...

Һургуулиин шэнэ байш...рилгада Суулгын МТС ... туһаламжа үзүүлһэн бай... пилорамаар модон хюр... автомашинаар модон ... барилгын материалнууд ... байгаа.

СПОРТ

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин спортсменүүдэй дунда Сибириин ба Дальна Востогой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Красноярска городто боложо дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ Красноярска хизаарай, Иркутска, Читын болон бусад областьнуудай 10 команда хабаадалсаһан байна. Манай республикын спортивна нэрэ хүндые эд хэрэглэгшэдэй кооперациин суглуулагдамал команда (20 хүн) хамгаалаа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, 100 ба 200 метрын урилдаанда Галина Жданова (Ярууна) гурбадахи һуури эзэлээ. Александра Кожевникова (Зэдэ) дискэ шэдэлгээр хоёрдохи, ядро түлхилгөөр, үндэрые харайлгаар 3-дахи һууринуу... 4 метр 48 сантиметр уты... Нина Лапшина (Кудара) ...ри эзэлбэ. Валентина ... (Ярууна) хаалтануудые ... метрын урилдаанда, гра...дэлгээр амжалта туйлаа.

Харин эрэшүүл эхэнэр... рөөгүй.

Команданууд хоорондо... сөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, ... манда бүхэн атлетикээр ... велосипеднэ урилдалгаар ... һууринуудые эзэлээ.

Г.

Редактор Д. Л. ЛОБ...

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ УРЬҺАЛАМЖА

(1954 ондо гаргагдаһан)

1956 оной августын 26-да Ужгород городто бол... шүүбэринүүдэй дүрбэдэхи тиражай

ШАЛГАЛТЫН ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы разрядуудай серинүүд ба облигаци... удаадахи номернуудта шүүбэринүүд тудаа:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№
160378	35*)	5 000	164276	1—50	200	170320	1—50	500	174432
160418	22*)	1 000	164287	39*)	1 000	170406	1—50	200	174578
160525	1—50	200	164384	1—50	200	170514	35*)	1 000	174641
160731	1—50	200	164494	1—50	200	170767	09*)	1 000	174696
160747	1—50	500	164514	1—50	200	170839	1—50	500	174885
160925	37*)	1 000	164524	25*)	1 000	170906	1—50	200	175042
161213	1—50	200	164581	1—50	200	170935	1—50	200	175141
161236	1—50	200	164612	1—50	200	171093	1—50	200	175511
161292	1—50	200	164666	1—50	200	171098	1—50	200	175804
161306	1—50	200	164714	28*)	1 000	171112	1—50	200	175898
161385	1—50	200	165574	1—50	200	171228	17*)	5 000	175920
161437	04*)	1 000	165606	1—50	200	171337	1—50	200	176076
161502	01*)	1 000	165719	21*)	1 000	171417	1—50	200	176103
161679	1—50	200	165759	1—50	200	171450	37*)	1 000	176221
161695	1—50	200	165957	06*)	1 000	171676	1—50	500	176237
161903	24*)	5 000	166721	19*)	1 000	171753	23*)	1 000	176598
161955	1—50	200	166789	12*)	1 000	171878	1—50	200	176674
161963	1—50	200	166805	21*)	1 000	172024	36*)	1 000	176912
162150	16*)	5 000	166832	43*)	1 000	172192	33*)	5 000	177070
162335	1—50	200	166849	1—50	200	172223	1—50	200	177309
162552	1—50	200	167070	33*)	1 000	172332	15*)	1 000	177736
162553	1—50	200	167142	11*)	1 000	172368	38*)	1 000	177834
162650	1—50	200	167569	1—50	500	172564	39*)	1 000	177838
162669	1—50	200	167606	1—50	200	172640	44*)	5 000	177845
162737	1—50	200	167646	1—50	200	172759	37*)	5 000	177982
162748	47*)	1 000	167789	1—50	200	112792	1—50	200	178038
162771	1—50	200	167800	1—50	200	172800	1—50	200	178231
162800	1—50	200	167859	02*)	1 000	172840	1—50	500	178341
162811	1—50	200	167883	1—50	200	172857	12*)	1 000	178397
162822	1—50	200	167885	1—50	200	172933	1—50	200	178500
162836	1—50	200	167903	20*)	1 000	173029	1—50	200	178879
162846	1—50	500	167990	1—50	200	173045	1—50	200	178912
162906	19*)	1 000	168551	1—50	200	173076	1—50	200	178945
162989	39*)	1 000	169153	35*)	5 000	173272	50*)	1 000	178993
163030	17*)	1 000	169208	1—50	200	173400	1—50	200	179104
163327	32*)	5 000	169575	1—50	500	173482	36*)	1 000	179208
163354	17*)	1 000	169672	1—50	200	173497	32*)	1 000	179234
163388	1—50	200	169776	1—50	200	173564	19*)	1 000	179263
163757	22*)	1 000	169799	1—50	200	173577	1—50	200	179322
163861	1—50	200	169860	1—50	200	173711	1—50	200	179369
163928	1—50	200	169920	1—50	200	173868	1—50	200	179535
164162	04*)	1 000	169936	1—50	200	174117	1—50	200	179541
164210	14*)	1 000	170251	1—50	500	174194	1—50	200	179649
164254	41*)	1 000	170290	34*)	1 000	174367	1—50	200	

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүрин ... шүүбэринүүд тудаба.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэх... түрүүлэгшэ—ажалшадай- депутадуудай ... областной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй ... орлогшо Д. П.

Комиссиин харюусалгата секретарь Л. А. [illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46 32, заместителя редактора — 32 74, отв. секретаря — 27 37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47 59, пропаганды и переводов — 35 1[illegible], культуры и быта, промышленности — 34 05, местной информации и писем — 24 74, корректорская — 3[illegible] 67, бухгалтерия 37 32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00858. Типография Министерства культуры Бурят Монгольской АССР. Зак. №...